

בגליון:
חאה שערים: אנהרה
רפארטזא דא אלאמההרה

העולם הזה

י"ג, וקיבלה בשנת
מצומצמת, שקט
הייתה ההישג

המחיר
75
פרוט

28.9.1950 / י"ז תשרי תשי"א / שנה 14 / מס. 674

השבועון המצויר
ל אינפורמציה

בעיני כל העתונות העברית עומדת הבעייה הדתית בראש הנושאים שהם בחזקת "אל תיגע". הסיבה ברורה: אם תפגע ברגשות הדת, תהיה המערכת מוצפת מכתבים בנוסח "נא לבטל את המנוי..." אם תהלה את הדת יהיו המכתבים בנוסח "אחרי שנתתם את ידכם לקלריקליסטים..." גרוע מכל: אם יהיה המאמר כתוב בדעת צלולה ורוח מסוכחת, יעורר עליו את המתים של שני הצדדים גם יחד.

בכל זאת סבור "העולם הזה" שאינו יכול לטמון את ראשו בחול ולהתעלם מבעיה כה מרכזית, מבלי להפיר את מסורתו הקצרה אך המוכרת של אומץ-לב עתונאי. עורך "העולם הזה" פותח השבוע את הויכוח על נושא זה במאמרו על קרבות מאה-שערים (שם נערכים הצדדים להמשך המאבק אחרי "הפוגת" הימים הנוראים). אין הוא מציע פשרה בין הדת ומתנגדיה — כי אם מתחה דרך לגישה נועזת חדשה לעצם הבעייה, גישה שיש בכוחה לקרב מחדש את ערכי-האמת של הדת לחוויית-החיים של הדור הצעיר.

אחד האנשים שביקש להשיג מטרה זו בכחותיו (שאינם דלים) הוא רפאל הלפרין, הגלאדיאטור חבושי-הכיפה (ראה שער). הוא מהווה גשר חי בין "הבעיה הדתית" ובין הוירה הספורטאית, שנתנה לשבוע את המאורע המרכזי: המכביה.

"התגול המכביה את חרפת הספורט הישראלי?" שאל "העולם הזה" לפני חדשים, ותציי (663). השבוע מרחפת שאלה זו על כל זוג שפתיים, ונציגי ענפי הספורט השונים מנסים שוב לענות עליה במשאל המתפרסם בגליון זה. קשה לתקן תוך חודש את היחס הפושע לספורט ששרר בישוב במשך 15 שנה ושהכל אשמים בו — האיגודים הספורטיביים, הציבור, העתונות ובעיקר הסוכנות — הממשלה. את נקמת הספורט במנהיגי-האומה נוקם דוש בעמוד קאריקטורות מיוחד, (הוא מקווה שזה ישנה את יחס המנהיגים למכביה... הבאה).

מכתבים

חלוציות — בזוז או ביוקר?

מאמרם "אילת — לונה-פארק לאומי?" (העולם הזה 673) מוכיח כי ירדהם לעומק הבעייה. אם כן, מדוע מסתירים אתם את העובדה המבישת שהחלוצים המפוארים של מפא"י ("שחל") שירדו אילתה מרוויחים שם 6.500.

ל"י ליום? אם תעמיד מפא"י לרשות כל חלוץ מכונית "פלימוס" תמצא עוד כמה מתנדבים שיהיו מוכנים להקריב את עצמם למען המולדת. דויד מרון, טבריה

45 אנשי שח"ל שירדו אילתה משתכרים 2.700 ל"י ליום — כשכר כל שאר העובדים במקום. עבור האוכל מנכים להם 350 פרוטה ליום.

פסיכולוגיה של משתמטים

ב"העולם הזה" (672) כתוב מיד: אין בין המשתמטים כאלה המדברים בזלזול על פצועי קרבות. דחילכום, באיוה עולם אתם חיים? האם טרם שמעתם את ההגדרה של "חיל משותרר": "חיל שלא נהרג וחזר הביתה"? והאם לא שמעתם משתמט לעצ חיל משותרר — נכה או לא — מה קיבלת תמורת "גבורתך"? משה בן-חורין, מגדיל

הקורא בן-חורין טועה: ספרות-החידוד כתוב בה בידי משתמטים, בעוד שדוקא החיילים הק" רבי"ת כתבו ספרים בקורותיים על החזית. מש"תמטים הלוענים בגלוי לחיילים הם מעוט זעיר.

הקיבוץ ומם ההכנסה

אחרי שהכנסת החלטיה מזמן כי גם המוס" דות השתופיים חייבים במס הכנסה, מתפלא אני על דברי ההשמצה הנחמדים של מר ישראל חרוד מתל-אביב במכתבו למערכת (העולם הזה 671).

תן-ן לו למר חרוד. אחר 20 שנה היומי קבוצניק נודע לי מפיו כי חלוציות מה, (שמ" עו אנשי גבולות ונגבה!) וכי חבר קיבוץ דרגת חייו גבוהה יותר ושהוא עובד פחות. מר חרוד רוצה כנראה לעבוד קשה יותר ולאכול פחות, על כן אין הוא בא לקיבוץ. ועוד אומרים שאין לנו חלוצים!

ש. גזית, שער הגלן

"העולם הזה" יקדים את אחד ממאמריו הקרוי בים להטאה אוביקטיבית של דמת-המחזיה בקי" בוץ ובעיר.

סיר הבשר

במכתבו של דניאל רוזנסקי ("העולם הזה" 671) מצאתי את הפנינה הבאה: "אני מצוי מוכן בהחלט לעבור לאזור הממשל הצבאי במשולש, ששם אין קצוב של מזון, ושאר הברכות של האוכלוסיה העברית ה"חפשית". אכן, דניאל רוזנסקי הוא בן נאמן לדור המדבר המתגעגע לסיר הבשר המצוי, ובודאי מצטער הוא על שהבריטים עזבונו.

שלום ירושלמי. תל אביב.

אנא, האם פטריוט כמותך משווה את הממשל הצבאי שלנו עם שלטון פרעה או המנדט הבריטי?

ממשלה בת-יפופולרית

אני נמנה על קוראים הנאמנים והקבועים, ולדעתי "העולם הזה" הוא כתב-העת העברי היחיד המתורמם לגובה אמת. אולם אני מבין כיצד זה נתפסתם לשיטה הנפסדת להיבנות על-חשבון הוולת הנתון בצרה. האם אורי אבנרי שפך את דמו לבניית מדינת ישראל על מנת להתור תחת יסודותיה בעטו? כשם שידעתם להוקיע את "הקוקים של הקביה" ואת "האש" כנזים בני הגזע העליון", תדעו גם להעריך את החיובי שבממשלה, אף אם אין היא פופולרית והדבר עלול להביא הפסד לקופה.

יונתן לוי, צ.ה.ל.

דומנו שגם הקורא לוי שם לב למאמרים אנטי-ממשלתיים בלבד: שתי הרפורטגיות המר" כזיות בגליון האחרון של "העולם הזה" (673) היו מוקדשות לפעולות חיוביות של הממשלה (אילת ושדה-תעופה לוד).

"מכרטים ישחרר רק המוות"

כשם שאתם משיגים כרטיס לקונצרט לור" כה בתחרות החידוים המוסיקליים, אולי תוכלו להשיג לי כרטיס (תמורת תשלום)? התרוצצתי בכל משוררי התזמורת ורבותי עם כל היקים שם, ולא השגתי כרטיס רק משום שלפני 15 שנה הייתי עוד פספוסית ולא קניתי כרטיס מנוי.

רחל"ה, ת"א

לא נוכל לעזור לך, רחל"ה. כשם שאמרנו כבר ("העולם הזה" 673): רק מלאך המוות משחרר מקומות, ומי מאתנו ירצה במותם של אנשים שכל אשמתם היא שלא היו פספוסים לפני 15 שנה?

שלונסקי והשרירים

במדור הספורט ("העולם הזה" 672) כתבתם שרפאל הלפרין העמיד דור של אתלטים, בעוד שלונסקי לא העמיד דור של משוררים. כיצד תשפטו? יצירותיו של הלפרין גלויות לעין, כי הקדשתם להן חלק בעתונכם, ואילו לדור המשוררים של שלונסקי לא פתחתם אף טור אחד בעתונכם.

שמואל ב. ת"א

אל יצטער הקורא שמואל ב.: לא המקום הוא החסר למשוררים של שלונסקי. לכך דואגת ספרית הפועלים, וכן "על המשמר", "דבר" ו"הארץ".

העתון הוא כביר, העתון היחיד בארץ שאפ" שר לקרוא אותו... לאלה שרוצים לשדך את רישה עלי להעיר: לשוא עמלכם, לרישה יש חבר, והיא אהבת אותו חוק חוק... אך מוטב שלא אגלה סודות. בקיצור, אל תדאגו, אבנר, חיפה

שערותי היפות
תמיד חפופות
בשמפון
יגהר
מכי
Cholesterol

הידוע לך על האיכות
המשובחת של עבודת
"קשת"

קונצרט
לשירה ישראלית

מיצירותיו החדשות של
הקומפוזיטור הפסנתרן
נחום נרדי

בכצוע: פ. גורין, ח. זמיר,
א. ווידקומירסקי
בסולו, דואטים וטריו.
נעמי נרדי אהובה צדוק

הופעת בכורה בלויית להקה קולית,
סיטה מזרחית לקול, צ'לו וקלרנט.
להקת זמרים בת 12 איש
יתקיים באולם "אהלי-שם", ביום א',
ה' דחה"מ סוכות (1.10.50)
בשעה 8.30 בערב.

כרטיסים להשיג במשרד "כרטיס"
אלוני 31, אחים אליהו, הרצל 15,
משרד "כנף" יפו, בוטרוס 9.

בחגים
ובכל ימות השנה
במסבת ידידים, בבית
או בשיחה מסחרית בבית הקפה

שתה לרויה
בוסית קוניאק ראשון
במי סודה

הקוניאק הנודע בפי כל — הוא של
ברמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

כל תלמידי ותלמידותי לשעבר
בקצרות עברית

המעונינים להצטרף מיד לאחר החגים ל-
קורס למהירות גבוהה
מתבקשים להודיע לי על כך מיד בכתב עם ציון פרטים מלאים על
היקף ידיעותיכם, נסיונותיהם והישיגיהם במקצוע עד כה.
ח. קמפינסקי, מחבר הקצרות העברית לפי שיטת "גרנ".

ידיעת כל היתר:
מיד לאחר החגים נפתחים שוב
קורסים למתחילים בקצרות עברית ואנגלית
לפי שיטת "גרנ" הפשוטה הנהוגה והמתקבלת ברצון במשרדים פרטיים,
צבוריים וממשלתיים כאחד.

חירשמו מיד — והבטחתם לעצמכם מקום בכיתה!
חיפה: (ימים א, ו) אצל מר קמפינסקי, רחוב סבונר 19.
תל-אביב: (ימים ב, ג) מלון "אירופה", רח' אלנבי 42, טל' 2913.
ירושלים (ימים ד, ה) מלון "ויסא", רח' המלך דוד 21, טל' 2551

ה ה צ ל ח ח מ ז כ ח ת

המאגזין מקומות בקוים

תל-אביב סניכין 2429/5817
 ירושלים " 4810
 חיפה " 4536/3637
 עכו " 12
 נצרת " 9
 מגדל גד, באר-שבע

שרות נוסעים
 וחבילות
 לכל חלקי ישראל!

באוניברסיטאות באירופה, וזהו הצדק שעליו מושתתת המדינה.
 ר. פ. צ.ה.ל.

דם ובנוין

בקרתי היום בשיכון "דן" ואני מוועזע ומורחת עד עומק נשמתי. זהו את קין למ דינה וסמל דראון להסדרות העובדים, אם בת קופה זו יכול קואופרטיב להרשות לעצמו לוק סוס כזה, דירות הלוקסוס בעיר הן אפס לעומת בתים אלה, השמים בקלות בכיס את רוב החר וילות בנתניה, רמת-גן ועל הר הכרמל. מענין להשוות את שיכון "דן" עם השיכון השכן של החיילים המשוחררים — "רמת החייל". זה מול זה — אלה ששפכו את הדם ואלה ששפכו את הבנוין.

חבר מפא"י, ת"א

"העולם הזה" (665) דרש פיקוח ציבורי על חשבונות הקואופרטיבים. נדמה לנו שההשוואה בין דם ובנוין היא בלתי הוגנת: חברי "דן" מלאו את חובתם בימי המאורעות והמלחמה, לעתים קרובות בהצטיינות.

"ישראל — מדינה אשכנזית?"

ב"העולם הזה" (671) אתם שואלים, האם מופלה הספרדי לרעה? אני שואל — מי מפ לה? בעתון פורסמה תכנית פתיחת חגיגות השנה החדשה. רכבות עלו לרגל לירושלים. בין שאר סעיפי התכנית נאמר ששלושה מגינים נספרדים — של אשכנזים, ספרדים ותימנים — נקבעו בבית הכנסת שעל הר-ציון. האם הדת היהודית מפלה בין מאמיניה? האם אפילו כל אותם "גלילות קודש", "שופר היסטורי" ו"קבר דוד" (עליו השלום) אינם יכולים לשאת בכפיפה אחת את תפילת כל המאמינים? מ. א. ת"א

לספרדים, לתימנים, למארוקאים ול"שחורים" בכללם: כל אחד מאתנו רואה את עצמו מופל. לה, אני ספרדי כמוכם, גורם אחרת: מה שנ כון נכון, החברה האנושית בכללה אוהבת את המשכיל, ואני נוכחתי לדעת לצערי (צעד ספרדי מושלם) שכששים אחוז מאתנו לא רק שאינם משכילים, אלא בורים הם... לכן הייתי מציע לכל בני עדות המזרח (כמוני) — השכילו! זה הגורם הראשון לביטול ההפליה.

משה כהן, חיפה

תמונות המערכת

הרעיון לאפשר לקוראים להכיר ע"י תמונה את חברי המערכת — עצום. כך לפחות יודעים אנחנו מי ומי הדוברים אלינו. אין זה מענין אותי מה הם אוהבים לאכול לארוחת הבוקר, תנו את תמונתם והשאר — לדמינו. אבל העיקר — אני (וכמוני ודאי רבים) רוצה לראות את פרצופו המזוקן של העורך. מה בנוגע לתמונה שלו? בבקשה, בלי תרופים של עגולה.

צפורה גזמון, תל-אביב

במדור זה יתפרסמו רק מכתבים בעלי עניין צבורי, ואין הוא מיועד לחליפת מכתבים פרטית בין המעיין רבת והקוראים. קוראים המבקשים תשובות למכתביהם הפרטיים מתבקשים לציין את הכתובת בנוף המכתב (ולא רק ע"י המעטפה).

בזכות, רעש, פכנה

בגליונכם מס' 671 עונה מוזכר העיר ת"א מר נדיבני הלונה שנתפרסמה בגל "העולם הזה" מס' 657 (שימו לב! לאחר 14 שבועות) על הפעלת מכש במשך כמה שעות ללא פעולה וללא השגחה ואשר לדברי המתלונן, מוכיחה על בזבז כספי העירייה כמו מיס. לדב-

רי התשובה היה צורך להשאיר את המנוע במצב כזה, מכיון שלכתחילה קשה היה להפילו, וכן נאמר כי במשך כל הזמן היו פועלי העירייה בקרבת מקום. כעד ראייה הנני להעיד כי לא נמצאו כל פועלים בקרבת מקום. קשה להבין לשם מה היה צורך להקים רעש כזה במקום רועש בלאו הכי. חוץ מזה היו ילדי הסביבה חופשיים בהחלט לחטט בידיהם במכש בשעת פעולתו, מבלי שיהיה איזה שהוא מחסום בנקודות התורפה שלו. גם הוא שלא קרו תאונות.

מ. נ. ת"א

תכנית "העולם הזה"

מאמרו של שלום כהן על ההברחה ("העולם הזה" 672) מצוי, המפה של אסיה נהדרת, אנא כתבו פרטים על דושי, אשר לקיצוץ הניר, אולי תוכלו לחזור לפחות ל-18 עמוד?

דוד זמטבקר, ת"א

אם תפרק את העתון תיווכח שהוא מורכב מדפים כפולים של 4 עמודים, ואין איפוא אפשרות טכנית להוסיף 2 עמודים. אנו חותרים למלא את מבוקשך ע"י הדפסה לסוגין של 20 עמוד, אחת לשבועיים, ונקווה כי לא רחוק היסט.

פקודה היא פקודה...

אני בן 27. שרתי במשך 4 שנים ביחידה א"י בצבא הבריטי. בזמן מלחמת העצמאות הייתי במשק חזיתי שסבל אבדות והשתתפתי בקרבות כמו החיילים שחנו באזורנו. עכשיו גויסתי לצה"ל. עם גיוס המרותקים ומסרבים להתחשב בזמן שרותי בצבא הבריטי בטענה שהיה לפני קום המדינה (מה אני אשם בכך?) ובזמן שרותי בחזית, בטענה שזה היה גיוס "חלקי" (שכתוצאה ממנו נהרגו רבים מהמגויסים חלקית, והרוב, ואני בתוכם, נפצעו. נראה שהחזית בבית-רומנו הייתה חשובה יותר). כיום אני שחה בזכויותי לאלה שלחמו

ה ש ע ר

בפנית הרחובות מאה-שערים-גאולה בירושלים התלקח קרב בין מפגיני-שבת מבני הישיבות וקהל "אפיקורסים". באויר עפו קללות, גידופים ואבנים. פתאום הושלכה אבן גדולה מן הרגל לעבר הקהל הדתי הצפוף. לוא ירדה על ראשי המפגינים היה מישוה נפצע קשה. אולם לפתע קפץ בחור ישיבה, צנום וחלוש, ותפס את האבן בידו. היא קרעה את בשר כף-ישרו והשאירה צלקת גדולה.

זה היה לפני תריסר שנים. ההפגנה עצמה נשכחה מזמן, אולם אותו בחורי-ישיבה צנום זכר אותה — ובראשו גולדה החלטה גדולה: להיות לאיש חזק.

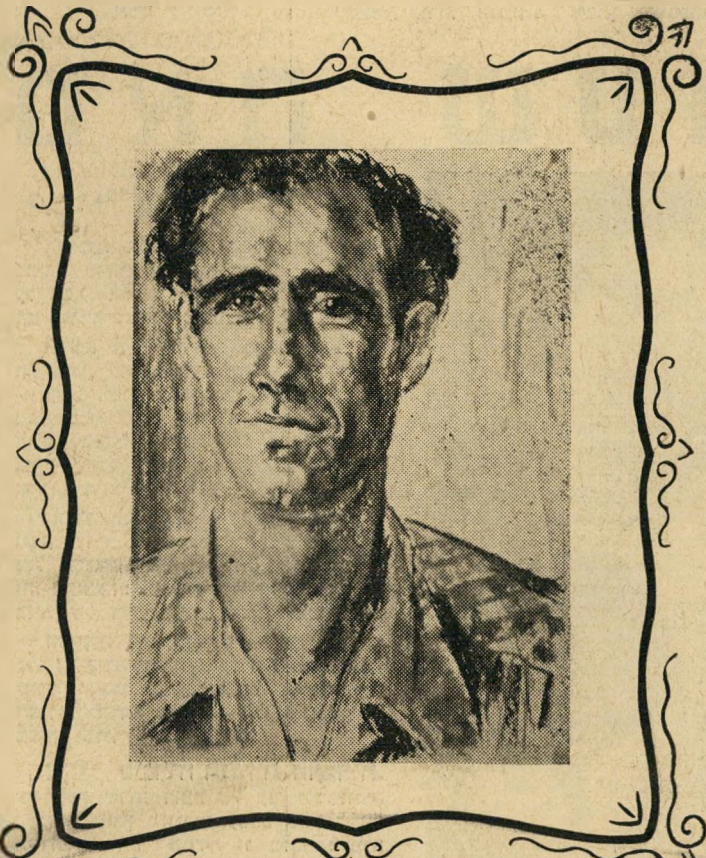
כיצד עושים זאת? הוא החל לעלעל בעתונים מקצועיים ולהתעמל לפי ההוראות הכתובות. כשראה את התוצאות הראשונות על גופו החליט להתמסר כולו לליטוש הגוף (באותה שעה עבד בליטוש יהלומים). הוא יצא לאירופה, למד את השיטות, חזר לארץ עם פרוץ הקרבות, השתתף בהגנת נוה-יעקב, יצא שוב לאמריקה, למד באולפניהם של גדולי המאמנים.

בסוף 1949 חזר בחורי-ישיבה לארץ — אולם איש לא חשד עוד ברפאל הלפרין, הענק בעל השרירים השופעים, כי הוא אותו חזיר שלמד 8 שנים בישיבות חבון ופתח-תקוה. בגופו התחולל פלא: משקלו עלה מ-68 עד 90 ק"ג, זהוה התרחב מ-96 עד 125 ס"מ. אולם רפאל נשאר צעיר דתי, חובש כיפה ושומר מצוות.

"לולא אמונתי הדתית, לא הייתי עומד במבחן קשה זה", מסביר הוא, "אין זה נצחון הגוף, כי אם נצחון הנפש". ואמנם, אין זו פוזה חיצונית. ההבדל המתמיה בין הבעת-פניו העדינה לבין חסינות גופו מעיד על אופיו.

את "מכון שמשון" פתח כדי לעזור לאחרים לעבור את אותה דרך (הוא קרא לאולפן "מכון גיבורי ישראל", אך שינה את השם לפי דרישת הצבא). אולם הוא לא לקח בחשבון את האוירה המורעלת של ה"ספורט" הישראלי: האינטרסים של ענפי הספורט ה"חתיקים" (כמה יש בארץ?) ראו במורת רוח הקמתו של ענף ספורטיבי חדש לחלוטין, וניסו להכשילו (בלי הצלחה).

רפאל, שהוא בן 30, נשוי ואב לשלושה ילדים (יהודית בת 4, ישראל בן 3, גילי בת 1) מאמין שאפשר לקרב את הדת לנוער. כשנשאל לדעתו על ה"כעננים" שיחב בשרירי ורועז וחייך: "יבחרו נא את החבר החזק ביותר שלהם, ואתוכח אתו..."

סטודיו

יה לוי כוית כמר

ציר פורטרטים

רח' לוינסקי 69, תל-אביב

קולנוע

תל-אביב
 אופיר — בת נפטון בהשתת. אסתר ויליאמס, רד סקלטון.
 אסתר — לקראת הסרט כח החיים מנג'לור — אישם באירופה (2)
 אוריון — לקראת הסרט "רביזור" בהשתתפות דני קיי

חיפה
 ארמון — מצחצחי נעלים
 אורה — מיסטר בלוודיר הולך לקולג'

תקליטים
לסטון
אנדהמסון
 תל-אביב
 רחוב בן-יהודה 9

האופרה הישראלית

חיפה "ארמון"
 יום ה' 28.9, בשעה 9
הספר מסבידליה

תל-אביב "הבימה"
 הצגה יומית מיוחדת לנער
 יום א' 1.10, בשעה 3.30
ה י ת ז מ ה
ב ב ? פ
 (להקה בת 20 איש)

יום ראשון 1.10, בשעה 8.30 בערב
כ ר מ ז
 בהשתתפות: אדים דה-פיליפ (כרמן)
 כרטיסים: תל-אביב, ביילין, אלנבי 67;
 חיפה: משרד גינצבורג.

אולם "אוהל" 5 באוקטובר 1950 בשעה 8.30 בערב
דואו צילו - פסנתר

ניקולאי ויואנה גראודן

באך — כטהובן — מנדלסון — דביסי
 כרטיסים: שלזינגר את שפרינגר, רח' נחלת בנימין 2
 רדיו-אודיון, רח' דינגוף 116
 אמפרסריו: ו. ה. רוברט

חיל החלוץ: תלמידי תלמוד-תורה, הלומדים בבנין האינטראטגי (ראה למטה) יוצרים מחסום חי ומקדמים את פני הנוסעים בקריאות „שבסו שבסו“

מאה שערים: אזהרה

לות, להתפשטות בשטח — מתרחק מן הדת יותר ויותר.

אמנם, ישנו נוער דתי, שהצטיין בצבא ובהתישבות לא פחות משאר חלקי הנוער. אולם הוא מעוט שבמעוט. הרוב הגדול של הדור הצעיר יהיה זר לדת וישנא אותה שנאה אינסטינקטיבית.

סיוגים במקום תורה? וכאן יש לשאול בכל הרצינות, בכל הכנות: האם רצוי הדבר? הרוצים אנתנו בדור „חסר-אלוהים“?

אם הדת היא אמנם ענין של נקניק וסרי גריות — יתכן ואין זה חשוב. אך אם יש בכל זאת עוד משהו בדת, זיק של מוסר, של הגינות אנושית, אשר בעלדיו הופך האדם לחיית-טרף המבצעת מעשי-זוועה בכל שעת-כושר, בימי מלחמה ושלום כאחד, — הנוכל לותר על זיק זה? המותר לנו לותר עליו?

הנוער הזה אינו שונא את התורה — אלא את ה„סייגים לתורה“. במלים אחרות: למנהיגי הדת הברירה לחתור על הסייגים כדי לשמור על התורה, או לותר על התורה כדי לשמור על הסייגים.

מתקבל אפילו הרושם כאילו החליטו אנשי הדת בארץ כי כל מי שאינו דתי קיצוני יוכרח להיות למתנגד חריף של הדת. לא יהיו כאן „אנשים מן הצד“. יכריחו אותם לשבת בביתם בשבת, לא לאכול בשר אם אין בשר כשר, שירצו או לאו.

ואנשים אלה ש„עמדו מן הצד“, ואולי ביקרו בבית כנסת כחגים, והמפרשים כפייה זו ככניעה בחופשם האלמנטרי, עלו לים להתנגד לה באופן פעיל. מנייטראלים הם ייהפכו לאנטי-דתיים מושבעים.

טריפה ושרירים. הגיעה השעה לאמר זאת בגלוי ובאומץ-לב. לגבי חוגים מסוימים הפכה השמירה על הסייגים לאי-טרס מוחשית, המעלים מעיניהם את הסכנה הכרוכה בדבר. אולם גדולי הרוח — גם במחנה הדתי — חייבים לעמוד על הסכנה הכנסיה הנוצרית הבינה, בשעתה, שאי אפשר לשחות נגד זרם הזמן, אולם אפשר לצעוד בראש, להסית את הורם לאפיק חיובי. לכן לא נחלשה גם בימינו.

ספורטאי בעל שרירים, האוכל טריפה, מתהלך גלוי-ראש ומתחרה בשבת יכול להיות אדם מוסרי, טהור, דתי, במובן האמתי של המילה. אפשר לרדפו, לכנותו „עוכר ישראל“, לאסור עליו את ההתחרות, למנוע ממנו תחבורה — ולהפכו לנצח לאויב הדת. אך אפשר היה לותר על מצוות שהתישנו (כשם שהתישנו המקוה, החליצה ועוד) כדי לקרב את האדם אל העיקר: המוסר המוחלט, הבלתי-מתפשר.

בארצות-הברית, שם הלכה הדת בדרך הרפורמה, נעצרה התרחקות הנוער מן הדת, ואף חלה תווה מסוימת חזרה אל ה„רבנים“ שהיו לספורטאים, מחנכים וחיברים. בארץ, מקום שהדת נראית בדמות בתיקה סגורים ועוצר-שבת בכבישים, הופכת הדת תשע עשירות של הנוער לאויב בים מושבעים.

פצצת העשן, שעטפה באפילה את רחובי מאה-שערים בירושלים, שופכת אור על הברירה הגורלית.

תצלומים: ד. רובינר

ארבעה טיפוסים איפנינים במקום: המנצח, המהרהר, הממריץ, המטיף. בנין המפקדה: המשלט האינטראטגי של בנין תלמוד-תורה „חיי טולס“.

מאת אורי אבנרי

הקרבות המתלקחים כמעט מדי שבוע בפנית הרחובות מאה-שערים — גאולה, על גבול „המבצר הדתי“ בצפון ירושלים, הם אזהרה כפולה לכולנו.

אזהרה לבלתי-דתיים: כי אטאש ובהסתר גובר לחץ הדתיים על ה„אפיקורסים“ — עד כי שררה-משטרה עצמו נאלץ להיסוג מפני מפריי-החוק הנהנים מתמיכת פקחי-הדת בממשלה. התוצאה: מחסומים של בחורי-ישיבה, ביטול חרות-הפרט באזור אחד במדינת ישראל.

אזהרה לדתיים: כי הלחץ יוצר לחץ נגדי, מעורר את ה„אפיקורסים“, שהיו אתי-מול אדישים, לצאת לפעולה נגדית מאורגנת. התוצאה: פצצות עשן, התקפות-אלות, הוית של בלתי-דתיים שהפכו אנטי-דתיים. זה קרה במאה-שערים — בגלוי, לעיני כל. זה קורה במאה מקומות אחרים, מבלי שירגישו בכך. נפערת תהום, ומוטב לשני הצדדים להרהר על כך — לפני שיהיה זה מאוחר מדי.

נקניק, פיגריה ועשרת הדברות. אין ספק שרוב רובם של בני האוכלוסיה העברית בארץ מגדירים עצמם כ„בלי-תלתיים“. והרי הגדרה זו בלבד מלמדת משהו. מה זאת אומרת „בלתי-דתי“? האם פירוש הדבר שהאדם מתנגד לעשרת הדיברות? הכופר הוא באיסור לרצוח, לגנוב, וכי? לא. הוא מתכוון בפשטות לכך, שאין הוא מגדל פיאות, שאוכל הוא באותו המזלג נקניק וגבינה, שמדליק הוא סיגריה ונוסע במכונית בשבת.

הם אומרים: הדת היהודית היתה דבר טוב ונחוץ בימי הגולה. כאשר איתרה את העדה, אולם היא מיותרת לחלוטין בהחי אשר בו הארץ היא היסוד המאוחד. לשם מה כל המצוות?

הנה כי כן: ההתנגדות אינה לתוכן הדתי, למוסר, ההתנגדות היא למצוות המכבידות על החיים ואשר האדם אינו רואה עוד צורך בהן. וחשוב מכל: נדמה ששני הצדדים, הדתיים והבלתי-דתיים כאחד, החלו לשכוח בכלל את התוכן, ובדברם על „דת“ הם מתכוונים אך ורק: לפיאות, לנקניק, לסיגריה.

אופנסיבה והתקפת-נגד. מאז הקמת המדינה נמצא המעוט הדתי בסיומן של התחזקות רבות. אין היא מתבטאת בהתרבות מספר הקולות (שאף ירד במקצת) אלא בהגברות השפעתו. נציגים דתיים תופסים עמדות מפתח בממשלה (כשותפים רציניים יחידים למפא"י נגד השמאל והימין) ובעיריות. התוצאה: שורה של חוקים ויתקנות השוללים את חרות האדם במידה גוברת והולכת.

חלק מן החוקים האלה מגוחך ממש. דוגמה: בתל-אביב מותר לחלל את קרוי-ליל שבת, והחל משעה 10 בשבת בבוקר, כדי לשמור על קדושת השבת שובתים האוטובוסים הולכים, אך מותר לחלל את השבת במוניות יקרות. בליל שבת, הערב היחיד בו יכול פועל להינפש עד שעה מאוחרת, אין קולנוע, תיאטרון וקונצרטים רציניים — אך יש הופעות חסרות-ערך של פומונאים ובדחנים, גם בליווי כלי נגינה.

התוצאה: שכבות רחבות, ובעיקר השכבות העמלות, רואות בדת גורם מפריע לנופש ולחודות-חיים. ובעיקר — הנוער השואף לספורט, לשמחות פעני-

מכונית צבאית: היא מרגיזה את המפגינים, אך הם נזהרים — מחשש שהחיילים ישתמשו בפצצות עשן.

התקפת ינגר: פעם השתמשו השוטרים באלות, אולם אחרי התערבות השרים הדתיים ויתרו על שכנוע זה.

קרבות ראשונים: הנער התימני (ימין) רכב לבדו על אופניו כשנתקל ב"פנה המסוכנת" בתלמיד תלמוד-תורה (שמאל). שני השוטרים שאצו למקום מפרידים בין השניים שהם נציגי התהום הרוחנית בדרך הצעיר.

האפיקורסים עוברים לאופנסובה כללית: הם באו במכונית משא מקבוצת המשלט, אנשי פלמ"ח שפרצו פעם את מצור ירושלים. חיש מהר מתפתח קרב רחוב.

השקט חזר: לרגע קט השתלטה המשטרה על המצב. אולם רק בערב תהיה ההפוגה, כאשר יגיע זמן תפילת ערבית במוצאי שבת.

המשטרה מתערבת: אחד הדתיים, המסתיר את פניו מפני הצלם, נאסר. אין חשש — יימצא מי שידאג לו. חברי הסיעה הדתית רוצים למנוע הפרת "שמירת השבת"

צעירות דתיות מסתכנות: ברגע זה התנפלו כמה דתיים על צלמנו. **פצועים ראשונים:** האמבולנס מעביר לבית החולים את פצועי שני הצדדים.

הנסיכה מאנגליה והחתן שת"א

מסתובב בחוצות תל-אביב: רוה, פנים אציליות, זקן בלונדי ועיני תכלת -- עלייל מישו לחשוב כי לפניו אחד משרידי הרומנטיקה (היו זמנים) של מלחמת העצמאות. אולם איש זה נושא בלבבו דרמה כמעט הירואית בסגנון המאות הקודמות. הוא הציג את עצמו לנסיכה האנגלית הצעירה מרגריט רוז ומטפה את הכוונות

הינץ היינריך קסטלאן הצעיר...

הכנות ביותר לשאתה לאשה. אולם -- מזה חדשים אין הנסיכה עונה להצעה זו, ור' הבר כמעט שהגיע בימים אלה לסכסוך דיפלומטי בין ישראל הצעירה ובריטניה הגדולה.

רעיונו המדיני של הינץ היינריך קסטלאן הוא לייסד פדרציה יב-תיכונית, אשר בה תהיה ההגמוניה לשתי המדינות: יש-ראל ובריטניה הגדולה. כל האינטרסים של שתי המדינות זורמים בהחלט, לדעתו, לני-קודה אחת. כדי שישא הדבר אופי מורח-תיכוני קבע ה. ה. קסטלאן את מושבו של מטה הפדרציה בעזה, אך הואיל ואין הקריה הזאת שוכנת לפי שעה בישראל -- חש הוא עדיין את עצמו כאחד שנמצא ב-גלות. אבל דבר זה אינו מהווה מכשול לתכנית הגשואים. שמענו כבר בהיסטוריה על מלכים ונסיכים שבאו בברית הגשואים בעוד בירתם ביד הכובש הזר. גשואיו של בן ישראל עם בתו השניה של המלך ה-אנגלי היו מהדקים ביותר, ללא ספק, את הקשר בין ישראל ובריטניה.

הנסיכה האנגליה, הידועה בחכמותיה -- למשל? היא פלירטטה (איך זה בי-עברית?) עם דני קיי, הקומיקאי, בעת ביקורו באנגליה, דבר שערור בקורת ח-רפה בחצר המלך -- אותה נסיכה צעירה לא השיבה כלל למכתביו של קסטלאן. הלך קסטלאן לקונסוליה הבריטית בתל-אביב ודרש התערבות. אין המדובר כאן בענין סטימנטלי-אישי, אלא בתכנית מדי-נית; לכן יש מקום, לדעתו של ה. ה. קסטלאן, להתערבות של בא-כוח בריטי-ניה בישראל. ואכן, קבלוהו הבריטים כי-ת"א יפה, אך משום מה לא נהנה לו-תשובה מספקת. ואז החל לבוא לקונסוליה-לעתים קרובות יותר, עד אשר פנתה ה-קונסוליה הבריטית בעניין זה למשרד ה-חוץ הישראלי.

שמו של קסטלאן היה ידוע למשרד ה-חוץ. במכתב שנשלח ע"י מנהל הטקס, מר מיכאל סימון, לקונסוליה נאמר כי זוהי תכנית חדשה של קסטלאן, מאחר שבש-עתו ביקש לשאת לאשה את בתו של ראש הממשלה מר בן-גוריון, דבר אשר -- כך מודיע מר סימון להרגעת הבריטים -- "לא יצא לפועל".

בשלב הסופי של התפתחות סטימנט-לית-מדינית זו הוזמן קסטלאן למשטרה ו-שם הוסבר לו כי המדינה רואה את תכ-ניתו כעניינו הפרטי בלבד. כלומר: רשא-לכתוב אל הנסיכה (כאשה) כאוות נפשו, אך אסור עליו לבקר בעניין זה בקונסוליה הבריטית או בדירתם הפרטית של הנספחים (ובפרט בהיותו מפתח את הילדים במקום).

פצצה נפלה בשייך-מונים

"הצלה צפון" הכריז המפקד בקול חדוגני ואדיש לתוך השפופרת. ענה לו קול יותר אדיש: "פצצה נפלה על הבית הראשון מימין לגשר שייך מונים... ישנם הרוגים ופצועים..."

המפקד רשם את ההודעה, והעביר את הפתק למפקד אנשי המשמר האורחי במקום. הלה פנה לאחד האנשים, צעיר שהתבלט בתוך יתר האנשים שכולם עברו את גיל הארבעים ויותר. "פצצה נפלה ליד גשר שייך-מונים. קח שתי כיתות וסע לשם".

לאורך הכביש החדש לנתניה רחשה תנועה כבדה ואיש לא התעכב ליד הגשר, כאילו לא אירע דבר. בדרך המוליכה ימינה מן הגשר עמדו אמבולנס של מגן דוד אדום, מכונית מכבי-אש, וקבוצת אנשים, מהם נושאים פנסקים ומהם חבושים כובעי-גלדה.

המכונית עם שתי הכתות נעצרה לידם, ואחד האנשים פנה לכחור שישב ליד הנהג ושאל: "אתה מפקד יחידת ההצלה?" וכש-נענה בחיוב, מסר פרטים על האסון. פצצה גדולה נפלה כשמונה מטרים מהבית הגדול. כל הקיר התיכוני התמוטט, והגג של הקומה העליונה נהרס אף הוא. בקומת הקרקע נמצאים 5 פצועים ובקומה א-הרוג אחד. מה יש לעשות?

המפקד הצעיר התקרב בכובד ראש לבנין המפוצץ, בדק את השטח מסביב ונתן את ההוראות. האמבולנס יכול להתקרב עד כאן ללא כל סכנה, אנשי יחידת הה-צלה יפגו את ההרסות, יש לתמוך בחלק הגג לבל יתמוטט אף הוא, ההרוג יכול בינתיים לחכות.

אנשי מגן דוד אדום, חובש ושתי אחיות, התקרב. "היכן הפצועים?" הוצאנו אותם החוצה שלא יפריעו לאנשים הגרים בדירה. הודיע אחד. הוא שכח כנראה כי לא קיימת כבר כל דירה, ובודאי שלא קיימים דיירים.

החובש ניגש לאנשים, קרא את הפתקים שכל אחד מהם הגיש לו: "סריטות בפנים וחתך עמוק בשוק הימני", "שבר בעצם הורוע השמאלית" וכו'.

אחרי הטיפול עלו כל האנשים שוב על המכונית ועזבו את המקום. תמרון ה"הגא" (הגנה אנטי-אווירית) הסתיים ב-הצלחה...

הרחוב המפורסם ביותר

רחוב לילינבלום אינו דומה ל"פליט סטי-ריט" המפורסם שבלונדון (רחוב העתונים). רק מערכת עתון אחד נמצאת בו, היא מערכת "העולם הזה". ובכל זאת הרינו כיום הרחוב המפורסם ביותר באירופה. ליתר דיוק יש להוסיף: הוא ידוע למש-טרת פריז, ציריך, ג'נבה, לונדון וכו'. ולא פחות מזה -- אנשים שונים "העומדים בקשר" עם הארץ...

קצין משטרת ישראל, שביקר בכמה ארצות אירופה נוכח לדעת, כי "רו ליי-לינבלום" הוא שם ידוע למדי למשטרת פריז ובאותה מדה ידוע הוא כ"לילינבלום שטראסה" בברלין וציריך, ובמדת מה אף

כ"לילינבלום סטריט" בלונדון. מינין להם, לשוטרי כל העולם. הענין הזה ברחוב ב-תל אביב, שנקרא ע"ש אחד מגדולי תנ"ך עת ההשכלה וכתב ציון, שמת באודיסה לפני 40 שנה? אכן, לא בשל כל אלה י-דוע הרחוב באירופה, אלא בזכות מצרבי המזון למיניהם, זהב, שעונים וחפצים אחרים הזורמים לכאן מכל אפסיים. מסתבר, כי רחוב לילינבלום הפך בחודשים האחרונים למעין מרכז עולמי לחליפין, מכירה וקניה (ומי יודע מה עוד מתרחש ברחוב הסואן הזה במרכז תל אביב?) בני תל אביב יודעים רק כי מדי פעם נראים כאן שוטרים המקיפים את הסביבה ועורכים חיפושים. בשבוע האחרון נערכו פעמיים חיפושים כאלה. ויש אומרים, כי בימים שבאו אחרי כן הורגש מחסור רב במצ-רכים משובחים בבתי עשירים רבים בתל אביב. הבורסה השחורה שקעה לפתע, בי-עקבות הפולת המשטרה -- למחנתה. השאלה עומדת בפני הנוגעים בדבר בכל הארצות היא: האם יוכלו גם להבא להפי-נות את העסקים לר' לילינבלום" או שמא יתפרסם עתה שמו של יהודי טוב אחר בארצות אלה...

הפקיד אור, סליחה..."

מאריבם לציד סחורות הונחו בכל החד-זיתות. מוקמות "מלכודות" בצומת דרכים, נערכים חיפושי פתע ע"י פתחי אגף הקיצוב, אנשי משטרת החופים והגבולות מחפשים בסוליות, פותחים קופסאות בשר וסרדינים. פה מחפשים נעלים ואריגים, שם בשר שחור, ובמקום אחר שוב שער-גים מוברחים, דולרים, יהלומים.

הסוחרים, אנשי המעמד הבינוני (מה זה בעצם ומי שייך למעמד הזה?), המפלי-גות, וכל אדם שהדבר נוח לו מבחינה זו או אחרת, הכל צועקים חמס: "היתכן? מה פשר החיפושים הללו?" ואמנם אפשר היה להצדיק את זעקתם והתנגדותם אלמלא עובדה קטנה ולא חשובה כביכול והיא, כי החיפושים -- נושאים פרי, ועל כן -- סבורים אנשי הרשות המוסמכת -- יש מקום לחיפושים אלה, לחשדות, לפעולות הללו.

לפני כמה שבועות חיפשו בין סוחרים בתל-אביב שעונים מוברחים. היה שם סוחר מכובד אחד, שהקים צעקה נגד השיטה והגישה. "אני אדם בן 60" -- אמר האיש -- "סוחר מכובד וסוחר לא מאתמול. היתכן שיחפשו אצלי בכיסים? הראה מישוהו דבר הזה? פקיד שיגש אלי ויחפש בכיס?". שאלוהו: "ומה היה? האם מצאו דבר?". "זה כלל לא חשוב" -- הת-רעם האיש -- "נניח שמצאו -- ובאמת מצאו -- אך אני מדבר על השיטה".

אולם כאשר ערכו חיפוש מקיף בקפה "תפארת" בתל-אביב ולא מצאו דבר לאחר שכמה מאות איש הוחזקו שם במשך שעות -- יצאה דעת הציבור נגד הפעולה הזאת, והמפקח הכללי של המשטרה צריך היה להתנצל. מכאן יוצא כי התוצאות הן המשכונות אותנו. האמנם אפשר לראות בתוצאות החיפושים קנה מדה לצעם התר-פעיה? בימי הבריטים "מחה כל הישוב" נגד השיטה של הכרזות עוצר, בדיקות

וכו' משום שבקרבתו היו טרוריסטים. אז צעקנו: הללו מהיום מיעוט, והאם בגללם צריכים כולנו לסבול? דק דבר אחד יכול להצדיק איפוא את השיטה של "חיפושים טוטאליים" במדינה -- העובדה שרוב התור-שבים, הבאים לארץ והיוצאים ממנה -- רובם ספרים ומבריהים.

מאז נחלה משטרת החופים והגבולות נצחון בחיפה, כאשר נתגלו השעונים ב-קופסאות בשר, החלו פקידים לחפש בקופ-

הנסיכה מרגרט רוז... שתיה...

סאות חשודות ועוד מעט והדבר ייפך לשיטה. אשה, שחזרה מאמריקה והביאה איתה קופסאות בשר וסרדינים, הפסידה את המזון הזה לאחר שהקופסאות נפתחו. אמנם לא נמצא שום דבר, אך הסרדינים והבשר נתקלקלו. הוא הדין בסוליות הנפי-תחות, משום שפעם נמצאו בנעלים יהל-מים ודולרים. חסרה לנו סטטיסטיקה על מדת הנוק שנגרם על ידי החיפושים לנעלים, מזון וכו', אך כפי שמוסרים פוגע הדבר באנשים חפים מפשע. כמובן, שלאחר שהפקיד בדק את החפצים החשו-דים ולא מצא בהם דבר, הוא יכול לומר "סליחה". אך ספק אם הדבר עוור לנודע, וספק גדול יותר אם זה מחזור לו. את כבודו לאחר ההשפלה. כלל ידוע הוא, כי החוק מעדיף לשחרר תשעה פושעים מאשר לחייב אדם חף מפשע אחד.

נוכר זאת יפה: ההנחה כי כולנו עוברים על החוק פוסלת את החוק עצמו. אין גוררים גזירה שאין רוב הציבור יכול לעמוד בה. ואם כולנו חשודים כספסרות, צריך לבטל את כל הפיקוח.

השרוול הארוך

גבר גב-היקומה, משכמו ומעלה מעל לכל שאר חברי הכנסת (לפחות בקומתו) עלה במדרגות המזון. "שלום, אדוני השר!" קידמה את פניו המלצרית. "אינני שר", השיב הגבוה בנימה של מבוכה. "אין דבר", חייכה המלצרית הכל-יודעת. "אם אינך, תהיה!"

ואמנם נראה שקיבא גלובמן, הציור המפא"י בעל הקרחת המזהירה והקול השואג, הדביר את שני הדוהרים בראש במרוץ על כסא השר במשרד התעשייה והמסחר (המיותם זה שנה ומחצה, אחרי פרישת הצינים הכלליים מן הקואליציה). שני המתחרים ססיכוייהם החלו יורדים: ד"ר פדרר, ה"יקה" עגולה-פנים, לשעבר מפקח מנדטורי על המזונות, ראש "עמידר" ו"רסקוי", פרוגרסיבי" ליברלי המאמין ב-קיצוב ובתיכונן, ודויד צבי פנקסי, חבוש כיפה ובעל אף יהודי, ראש "בנק מזרחי" וחבר ערית תל-אביב, עולה בכנסת שהצ-ליח לרכוש את אמונה של ה"בורגנות".

שכונת-האפ. משרד המסחר והתע-שיה הפך מאז הקמת הממשלה הנוכחית למעין "שכונת האפ". משרד האספקה חטף ממנו את אגף המלאי והסחורות, ו"פ משר-דים אחרים חילקו ביניהם את הוצאת רשיונות היבוא. מנהל המשרד התפטר, וממלא מקומו מצא אף הוא ש"אין טעם במנהל-משרד בלי סמכויות". ופתאום החלה

רחוב לילינבלום, תל-אביב. מה אתה רוצה לקנות?

אורי אבנר

חופש הספרות

קפצה עלי חמתו של אחד המבקרים הספרותיים על שהעזתי להטיל ספקמה בחופש הכתיבה השורר במדינת ישראל. הרי אין צנזורה על ספרים (פרט לספרים המוסרים פרטים על פעולות צבאיות). והוא שואל: מי מגביל את חרותו של אדם לפרסם ספר ככל העולה על רוחו?

חופש הכתיבה אינו מתבטא בערימה של ספרים שאינם מרגיזים איש. חופש הכתיבה מתבטא באפשרותו של אדם להוציא ספר גם אם אין הספר לרוחו של המשטר, הממשלה, או לפי השקרים המוסכמים של החבר. רה. נקח לדוגמא: אמיל זולא (גרמניל), "נאנא", "החורבן", רימארק ("במעבר אין כל חדש"), אפטון סינקלייר ("הג'ונגל"), גורמן מילר ("העורמים והמתים"). כל אחד מן הספרים האלה הוקיע את יסודות המשטר החברתי של המדינה והתקופה בהן נכתבו. אני משוכנע לחלוטין שאף אחד מהם לא היה מתפרסם במדינת ישראל, לוא נכתב היום, והוקיע את המשטר החברתי בישראל.

אמיר זולא מוציא ספר

ננית שאמיל זולא היה חי אתנו, ורוצה לפרסם ספר כ"החורבן". מה היה קורה לו אחרי שכתב את הספר. הוא היה ניגש לאחד המו"לים הידועים. המו"ל היה קורא את כתב-היד, טופח על גב הסופר ואומר לו:

"שמע, חביבי, ספרך נהדר. הקהל יחטוף אותו ככלאפל חם. אבל אני איני יכול להוציא לאור, כי הספר ירגיז את הממשלה. ואני תלוי בממשלה — כי בלעדי קיצבת הניר, שאני מקבל מאיגוד המו"לים, אני אדם אבוד. הבן את מצבי. אני מאחל לך כל טוב". (אין זו שיחה דמיונית. זו סטנדרט של שיחה שהתקיימה — אם כי לא אמיל זולא היה הקרבן.)

חלוקת הניר למו"לים העיקריים נעשית בידי אגוד המו"לים, אגודה מונופוליסטית פחות או יותר, המחלקת לחבריה את הניר שהיא מקבלת מטעם הממשלה. לראשי אגודה זו דעות מסוימות מה רצוי להוציא לאור ומה לא. לחברים לא כדאי להפיר את מרותם. דוגמא שניה: ספר של אמיל זולא על חופש הכתיבה, "המו"לים נתחף ע"י הקהל תוך שבועיים. אחרי פרשה מעורפלת באגודת המו"לים החליט המו"ל המאושר — לא להוציא מהדורה נוספת.

(שימו לב למשמעות הדברים: לא דרישת הקהל קובעת איזה ספר יוצא לאור, אלא דעתה של הרשות המחלקת את הניר. פרט אופיני.)

מי מחליט

נמשיך נא ללוח את אמיל זולא בדרכו הדמיונית. הוא לא מצא מו"ל. נשארה לו הבחירה להגיש למשרד הקיצוב בקשה להקיץ צבת ניר. זולא הוא אופטימיסט, והוא מגיש את הבקשה.

על בקשות מסוג זה מחליטה "ועדה ציבורית מיעצת" המורכבת מחמשה גופים: אגודת המו"לים (היינו קבוצה המעוניינת בהכרח שלא יחולק ניר מחוץ לכתליה...), מחלקת החינוך (מנסד שאינו ידוע כמהפכני), האוניברסיטה העברית ו... אגודת הסופרים העבריים.

(מטעם הסופרים משתתפים היה אברהם ברוינס ונ. גורן, ירחונם "דורות" שבק חיים לכל חי, מפני שאיש לא היה מעוניין לקרוא את דבריהם. כיום הם מחליטים מה מותר לך לקרוא ומה לא.)

ועדה זו לפעמים מתכנסת, ויש שאינה מתכנסת. היה מקרה ולא התכנסה במשך 4 חודשים תמימים, והצטברו על שולחנה 250 בקשות להקצבת ניר לספרים.

איני רוצה להטיל דופי בוועדה זו. יתכן שכל חבריה הגונים, טובים וישרים. אולם דבר אחד ברור: היא לא היתה מאשרת לעולם הקצבת ניר לספר כ"החורבן" לאמיל זולא. ועובדה היא שעד כה לא אישרה ניר אף לספר אחד שיוכל היה לעורר עליו את אי רצונם של הכוחות השולטים במדינה. מה יעשה, איפוא, אמיל זולא (או דן רב, חייל משוחרר בן 21, שכתב ספר על המלחמה ברוח שאינה מקובלת על הבריות)? הוא יושב מן הסתם, ויכתוב ספר שני שלא ירגיז איש — ספר שכולו מתיקות, ציונות ומליצות תלמודיות.

ואם יש לו דם — והרבה כסף — ואם יחשוב שחובת מצפון היא לו להוציא את הספר, הרי יקנה ניר בשוק השחור.

גדולות להשקעות דולרים על ידי חברות מעורבות ישראליות-אמריקאיות, שעסקיה יהיו מבוססים על שיטת המניות. את המניות אפשר יהיה למכור באמריקה במיליוני דולרים. במדה שההשקעה בישראל תהיה אפשרית לכל יהודי ולא רק לבעלי הון גדולים — גדולים יותר הסיכויים. אדם יוכל לרכוש לו באמריקה מניות בכל מחיר (מכמה מאות דולר ומעלה) ואילו

האחים אלברט ורוברט שיף

כל בעלי המניות יהיו מיוצגים בארץ על ידי החברה, לא יצטרכו לחסל את עסקיהם שם כדי לבוא לכאן לנהל עסקים, לגשש בשטח חדש, להסתכן ויזבלו את הדיוידנדי דה שם.

"תהיה הממשלה שלכם כאן אשר תהיה, שמאלית או ימנית — אנחנו לא נתן לכם לפול" אמר מר שיף ומוסיף: "ממשלה בישראל הוא עניינכם הפנימי, תבחרו לכם ממשלה כאוות נפשכם. אנחנו שם צריכים לתמוך בכם כל עוד נמשכת העליה ההמונית". רק במקרה אחד לא יוכלו יהודי אמריקה לתמוך עוד בישראל: אם יגיעו הקומוניסטים לשלטון.

ארצנו זו

איש חיפה שהגיש בטעות גרוש מנ"טטורי לנהג ערבי שהוא חבר קואופרטיבי יהודי להובלת נוסעים, נענה על-ידי הלה: "שמור מטבע זה לעצמך. כי עוד תזדקק לו". ("הארץ") — משטרת חיפה עצרה את שמואל בריינצק, הנאשם בגנבת 120 כרטיסי ברכה לראש השנה מקיוסק בהדר הכרמל ("הבקר").

— לפני כמה ימים הגיעה למשרד החוץ חבילה עם דואר דיפלומטי. ברך ארעה תקלה לחבילה והיא נקרעה. נתברר כי החבילה הכילה ארנק עור מהודו ("הבקר"). — יוסף כרמלי התליין במטרה כי פגש אדם שהציג עצי מו כעולה חדש, המעוניין למכור זהב ותכשיטים. כרמלי קנה זהב בשש מאות לירות ולאחר הקנייה הוברר לו, כי קנה נחושת. ("הבקר") — מר אפרים דראפקין, מנהל מחלקת אמריקה חל"ט טינית במשרד החוץ — שינה את שמו וייקרא עתה אברהם דרום. ("הארץ") — שוטר חרש השיגה, בבוא האניה "גלילה" לנמל חיפה, בעולה שירד בין הרושונים, כשבידו סל ירקות ופירות והכי תובב זמן רב ובעצבות ליד הגדר. אחר חפוש קפדני נתגלו 96 דולרים אמריקניים, מוסתרים במומחיות רבה, בתוך בצלים חלודים. (ידיעות אחרונות.)

— הכנר אלפרד ואנג מצ'ילי בא מאינדונזיה ויתן קונצרט בתל-אביב בשבעה עישר לחודש. ("דבר") — מאחר שהברר כי מצרכים חיוניים וחמרי בנין מגיעים לשוק במחירי ספסרות דרך צנורות השייכים למוסדות השמאל והקבר צים, מכנס שוק זה: שוק אדום. ("הבקר") — "דורשה מידה רבה יותר של צנע בחיי המדינה" קבע הכלכלן רוברט נתן, דקות מספר לפני הכריזאו מלוד. ("הארץ").

אור עולם — וחזרה למשרד הקיצוב. היא וירה במקום עלתה לשיא. בשעה 12 חדרו הנשים לתוך המשרד. הסוף — הפקר דים הוציאו את התלוש, הנשים סודרו ונענו בחיוב תוך כדי דקות ספורות.

ככלתנו בעיני היליונר

ועידת היליונר של בן גוריון שיכת כבר לעבר, אם כי היליונר עצמו עודנו בבחינת העתיד. האם נסי תימה הועידה בהצלחה? אם לדון לפי "דבר" — כן אם לפי "חרות" — בכשר לון ולפי "הארץ" — ככה... משום כך גם מש"תדלים אזרחי המדינה להור ציא איש איש את מסקנותיו הוא. ולא רק אזרחי הארץ, אך גם כמה מבין השליחים מאמריקה עצמם, שאחדים מהם נשאו בארץ אחרי הועידה כדי להתבונן בכל-כלתה מקרוב. ביניהם נמצא ציוני ותיק, שסיר את הארץ לרחה ולארכה, מאחר שהאיש לא ביקר מימיו בארץ הזאת. ומספרים על אותו מנהיג ציוני, כי לאחר שהכיר את הארץ מקרוב, אמר: "מעולם לא הייתי מעלה על דעתי, כי הנאור מים הגלגלים על ארץ יש" ראל שנאמתי במשך שנים, מזדהים עם המציאות...". (היתה זו הפתעה נעימה.)

האחים אלברט ורוברט שיף, הנשיא וסגן הנשיא של החברה האמריקאית לנע-

לים, (קולומבוס אוהיו) נמנו על החשובים שבין המזומנים לוועידת היליונר. החברה, שהם עומדים בראשה על עשרת בתי החי רשת שלה 6000 החנויות, מוכרת במשך שנה סחורה בסכום של 95 מיליון דולאר. ועל כך, כאשר נבגש סופר "העולם הזה" עם אלברט שיף לראיון מיוחד, היתה שאי לתנו הראשונה אם יש בדעתו להשקיע כספים בישראל, משמע לעשות עסקים עם מדינת היהודים. על כך השיב מר שיף, כי כל עוד יש מקום עם הרחבת המפעל באמריקה עצמה, אין חברה, שהוא עומד בראשה, נוטה לעשות עסקים בחוץ לארץ. (אלברט שיף הוא גם גזבר הכבוד של ההסתדרות הציונית באמריקה והיה נשיאה של החברה האמריקאית הכלכלית לישראל בטרם התמוגה עם החברה האי"ל לכללה). שיף איננו מאמין, כי בעלי הון יחידים או חברות בודדות ישקיעו כספים בישראל. כמה וכמה סיבות לכך, והעיקרית — ההסתכנות ואי רצון לניהול עסקים מעבר לים. לעומת זה רואה היא אפשרויות

התרוצות גדולה מסביב למשרד עזוב זה. מדוע? אחרי ששר האספקה הצליח להבאיש את ריח אגף המלאי והסחורות בעיני היצרנים והיצואנים, עלה הרעיון להתזיר אגף זה למשרד המסחר -- פירושו להפית רוח חיים במשרד זה ולבטל את סמכותו העיקרית של משרד הקיצוב, ואם כן — מדוע יעמוד בראש בורגני, ולא איש-מפא"י הגון? הרי ישנה גם תעשייה "עובדת" — המשביר המרכזי, "סולל בונה" ועוד. מעוט קטן? לאו דוקא, הרי דוד הכהן, מנהל "סולל בונה", סבור שכולל-בונה יכול לתחוב לשרוולו את כל התעשייה הפרטית.

אמנם, נרמז לא פעם לדתיים ולפרוגרסיביים שהתיק הזה מיועד להם, ולכן גם החזירו את דוד-צבי פנקס במברק דחוף מחו"ל. אלא מה? הכוונה היתה ששר אחר מאותן הסייעות יפנה את מקומו. הרב מימון, למשל, המתפטר כל יומיים, או פנחס רוזן, איש המשפטים. אולם מאחר שלשני שרים אלה אין כל חשק להתפטר (אין מתפטרים בנקל בממשלת ישראל) — יש להניח שמפא"י תתברך בקרוב בשר או תת-שר נוסף משורותיה. (יש המנבאים שהזומה הפרטית עוד תתגעגע ליום בו היה משרד המסחר והתעשייה "רכוש נטוש").

רק כך

השיטה של "רק כך" הוכיחה בערב יום כפור את יעילותה בשטח החיסים בין הציבור ומשרד האספקה והקיצוב, כאשר למעלה משלשים נשים הרות "כבשו" את משרדי הקיצוב ברחוב סלמה, הנושא: א — חיתולים ועוד מצרכי הלחשה לאזרחי המדינה העתידיים ואמהותיהם; ב — אי היעילות הרגילה ויחס הביטול כלפי האזרח הנצרך. הובטח להן, לנשים הרות אלה, תלוש מיוחד שבאלמלא את הפרשה המתהווה והקצוב (לא קיצוב) מפאת הוצרו של כל ארבע נוסף במדינה... הן הלכו יום יום למשרד הקיצוב ונאמר להם שם משהו, כגון "תבואו מחר" וכיוצא באלה.

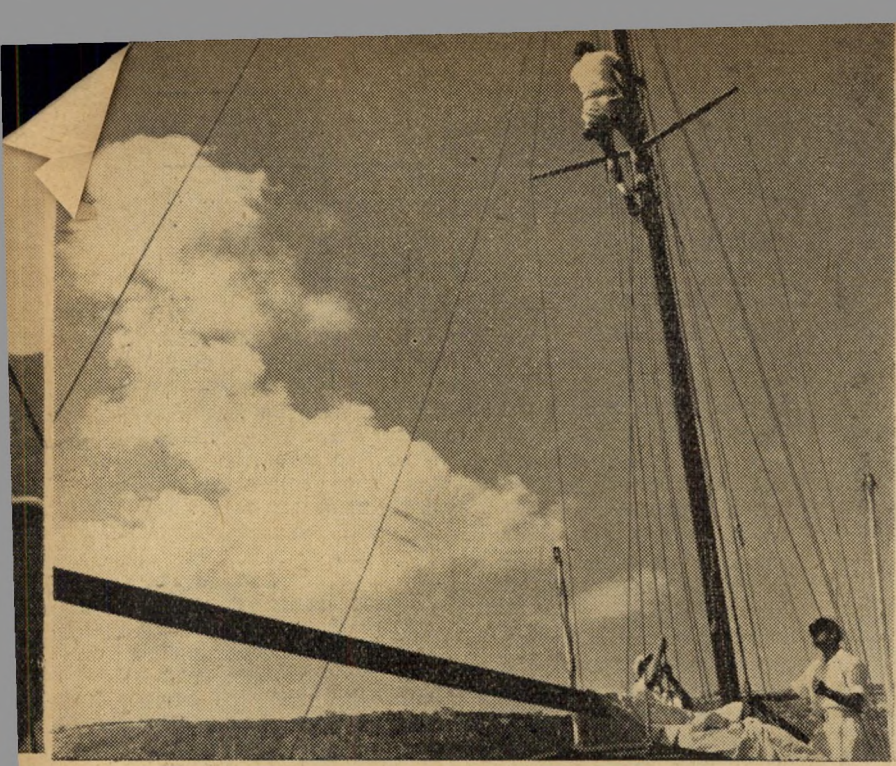
לכסוף הגיע מצב הדברים לידי מתיחות, הנשים התארגנו באופן ספונטני בשל שותפות המעמד הביולוגי והגורל המר גם יחד. מחוסנות על ידי האדיבות כלפי מי שעומדת להיות אם (איוה פקח או איוה שוטר יעזו להרים יד על אשה מעוברת?) גמרו אומר שלא לעזוב את המקום.

השלטון נכנע. "תבואו בין 1 ושלוש אחה... צ... נאמר להן, אך אלה לא ויתרו ודרשו כי הדבר יסודר מיד. בינתיים כרעה אחת ללדת. היא נלקחה לבית החור" לים "הדסה" מקום שם קבע הרופא, כי יש לה עוד כמה שעות פנאי. את הפנאי היה החליטה האשה להקדיש להמשך המלחמה לטובתו של זה אשר עומד לראות

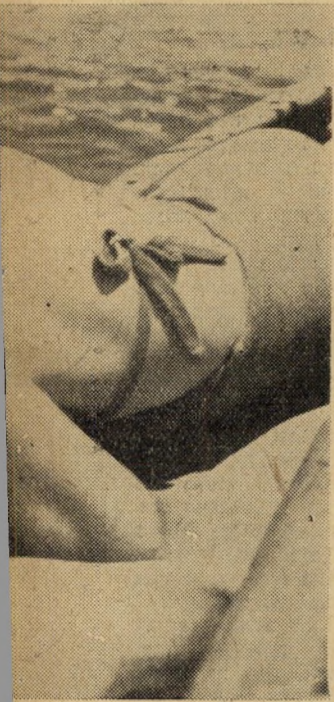
תמונת השבוע

זהו בית הקברות הישן בתל אביב. כאן קבורים האריות: נורדאו, דיזנגוף, ביאליק, טשרניחובסקי. אין כניסה? — לשועלים. צלם ה. קאופמן

הניפו מפרשים! הספינה בת 12 הטון, שני המפרשים והמנוע מוכנה לנסיעה. איש הצוות „מונף“ ע"י חבריו אל ראש התורן כדי לקסור את חבל המפרש לפני עליית ה„נוסעים“. אנשי הצוות — מלחים ותיקים, חברי „זבולון“, קצינים „של חיל-הים.

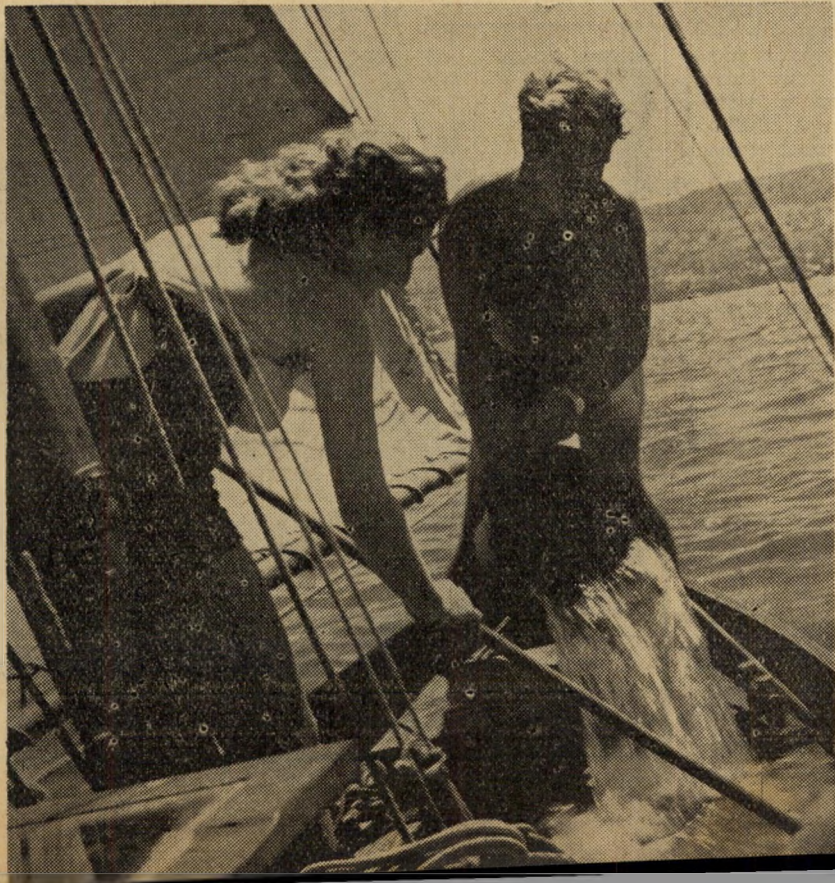
חלל ראשון. הים באמת מגן **המים נהדרים.** אי

איזה כייף! הסיידר קר כקרח. עוד מעט נגיע לעכו **עכשיו יש מרץ.** כאן הים שקט. אפשר לעשות ספונגיה.

העולם הפלגים

התיאכון חוזר.

מאת סופרנו שלום כהן וצלמנו מקסים סלומון

בכל מקום שתשב בו היום, תשמע את סיפורי החוזרים מביקורים "חורלי", ואת אנחות הקנאה של מאזיניהם. פאריס, ניו יורק, הריביירה, נאפולי, הפלגות, ים, רוח, שמים. אלה חיים!

ואילו כאן — זיעה, שמש, שעמום. "אין מה לעשות בארץ הזאת!" מכריזים הם השכם והערב... ולצאת לא נותנים. וכך הם הולכים להם, משוכנעים כי הנם האומללים שבאנשים, עם הרגשה של אסיר מאחורי הסורג, בשחלום מכסיף קורץ לו — חוץ-לארץ.

הם בטוחים כי "בארץ הזאת" אי אפשר לבלות. הרי מה יש לראות? את הגליל הם כבר עברו עשרים פעם, עוד בהיותם בצופים, בגדנע, בפלמח, בצבא. כמו כן הגנבי הארץ היא כה קטנה שביום אחד אפשר לעברה מצפון לדרום, וממערב למזרח!

וכאשר עיניהם נעוצות בדברים רחוקים — המושכים ככל שהם רחוקים יותר — ואינם רואים את הנעשה סביבם, הרי אותו ים שאל עברו דחוק הם מתגעגעים, פרוש לפנייהם. מה חסר? חסרה ראשית כל ספינה, חסרה חברה עליוה, מצב רוח ותנאים אובייקטיביים לבלוי (משקה ומאכלים טובים).

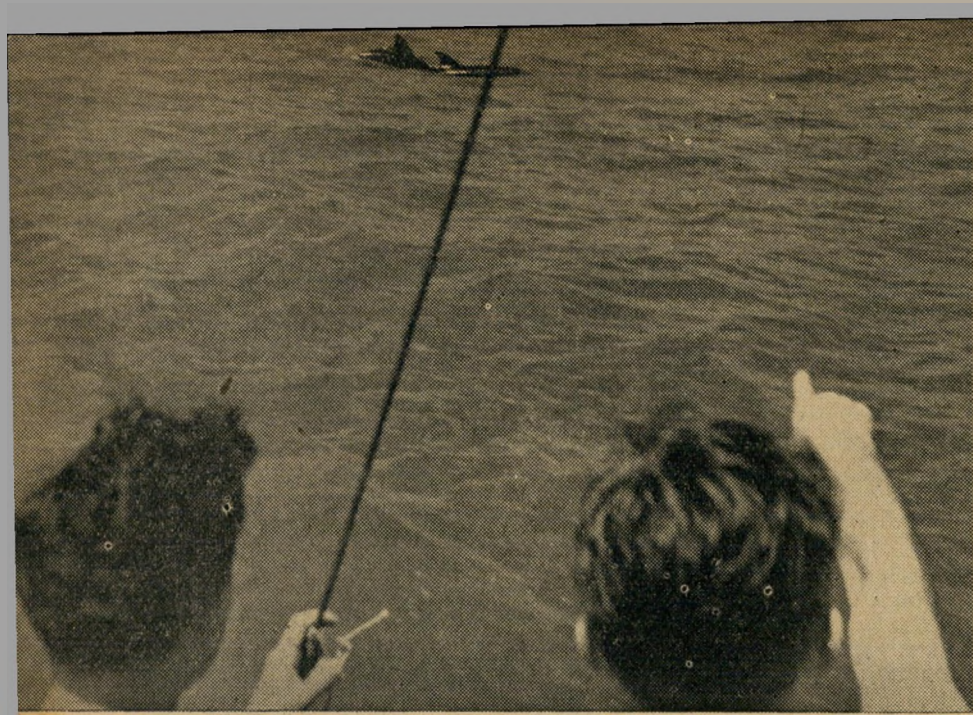
הספינה היא של "זבולון", אגודת יורדי ים. היא יוצאת מדי שבוע הפלגה במפרץ חיפה או דרומה. לפעמים היא יוצאת גם להפלגות אימונים זרוכות יותר ומגיעה לקפריסין.

החבריא הם אנשי "זבולון" וחבריהם מחיפה. זוהי בעצם הפלגת וכנה. בעוד יומיים תצא הספינה עם תריסר נערים פרחי-ימאים לקפריסין. לפני כן יש לבדוק את הספינה ולראות אם הכל בסדר.

ה"תנאים האובייקטיביים לבלוי" לא חסרים (בקבוקי סיידר וכריכים) מצב רוח — סמכו על החבריא, כבר יהיה מצב רוח מתאים.

ה"סקיפר" עולה על הספינה, מעיף מבט בוחן, ומצווה להרים את מפרש. אנשי הצוות גמרו את ההכנות, האורחים עולים גם הם, מתפשטים, עושים פוזות" ובכלל מרגישים כימאים מבטן ומלידה. ה"סקיפר" נותן קודה, העוגן מורם, מפעילים גם את המוטור, והספינה זזה.

שרים, צוחקים, מסתדרים על הסיפון ולועגים לאניות הגדולות. כי זה חסר לספינה הזאת? מה יש לנוסעי האניות הגדולות ואין לאלה שבספינת "זבולון"?

מה זה? דמויות שחורות מזנקות מתוך המים. כרישים? לא, לא, רק דולפינים. אין מה לחשוש מפניהם. לא יאכלו בני אדם. אך בכל זאת — איזה חיות מבהילות! צוותא שלמה. לוא יכול דב יוסף לצוד אותם לא היה צורך בייבוא של פילה. אלה יספיקו לחדש.

הרימו עוגן! הנוסעים עלו. אנשי הצוות מוכנים, איש איש במקומו, ומקשיבים לפקודת "סקיפר". בנמל חיפה קשה התמרון בין האניות העוגנות, ויש לשים לב לכל הוראה של ה"קברניט". בפתח הנמל נדמה כאילו הספינה מתנדנדת על הגלים. אין דבר.

חזרה לנמל! הגלים בחוף עכו חזקים מדי.

עוד חלל ועוד חלל. זה הכל בגלל הסיידר. אחרת איש לא היה מקיא. איה עכו סוים?

אך ההחלטה נחושה: נגיע לעכו.

ים, רוח, שמים. פה ושם בוקע שיר. היסורים הם עתה נושא לבדיחות, וכל אחד מרגיש עצמו עתה מלח וותיקוותיק.

ישים, אף לא דולפינים. תענוג להיגרר אחרי הספינה.

אפשר לאכול את אשר הכינו להם לפני ההפלגה.

"מה דעתך על המכביה?" עם התחלת התחרויות במסגרת המכביה, פנה סופר "העולם הזה" לספורטאים ישראלים מכל ענפי הספורט ושאל את דעתם על המכביה, מה סכויי הנבחרות הישראליות, כיצד התכוננו לתחרויות? והנה תשובותיהם:

צבי ינובר (מכבי הצפון), חבר הנבחרת הל-אומית באתלטיקה קלה: לאחר שלוש שנות הפוגה זכינו סוף-סוף, עשרה ימים לפני המכביה, להתמודדות משותפת בין "מכבי והפועל" על-פני המסלול. האתלטים שלנו נמצאים בכישר לא רע, אך ה"כוכבים" מחו"ל יכבידו על המלוכה.

אתלטיקה

שחיה

בנימין ראושניץ ("הפועל" חיפה), מטובי השחי-נים למרחקים בינוניים וארוכים: "למרות שאיחרנו בפתיחת העונה, הגענו להישגים גבוהים באופן-יחסי. ביטול הנסיעה לאתונה ויחסה השלילי של הממשלה לספורט פגע בנו קשות. דעתי על המכביה? — נחיה ונראה".

יעקב בונטמן (מכבי ת"א), שחקן גביע-דייזים והנבחרת הלאומית בטניס: אני שמח שדווקא בענף החביב עלי התנהלו השנה העניינים באורח משובע רצון. למרות אבני-נגף מצד הממשלה, ביקרנו בחו"ל ורכשנו נסיון ביני-לאומי רב. סיכויינו במכביה? הדבר תלוי כמובן בטיב השחקנים האורחים, אך אני תקווה כי נצליח".

טניס

כדורסל

אברהם שניאור (מכבי ת"א), חבר סגל נבחרת הכדורסל: קבוצתנו ביקרה השנה באירופה (9 נצחונות, 4 הפסדים), אך בשובה ארצה לא מצאה כריגורב לפעולה הואיל וחלה "תרדמה" מצערת מפאת המגע הרופף בין "מכבי" ו"הפועל". הנבחרת? קבוצה אחת מצליחה יותר מאשר צירוף שחקנים בודדים.

מיקי רוזנבלום (ב.מ.ע.), מועמד לרץ מרכזי בנבחרת ההוקי הישראלית: "במשך כל השנה היה ההוקי מונוט, ואם לא יתן דבר זה אותותיו לרעה כמכביה — הרי יש להודות על כך לקומץ עסקנים וספורטאים שעמדו על המשמר. חוסר מגרש הוקי בתל-אביב מהווה תעודה-עניות לעיר הגדולה בת 300.000 התושבים".

הוקי

כדורגל

יעקב חודורוב ("הפועל" ת"א), שוער נבחרת הכדורגל: "ביקורי "מכבי" ביוגוסלביה ו"הפועל" בטורקיה היקנו לנו נסיון בינלאומי רב, אולם לא עד כדי אפשרות להזניח כליל את ההכנות למכביה. בכדורגל יהיו לנו סיכויים רבים, אולם ההפקרות עלולה להתנקם בנו קשות".

אליעזר נורוב (מכבי ת"א), מטובי המתאגרפים במשקל חצי-כבד: "הזנחה אירגונית וחוסר תחרויות לא איפשרו להגיע לרמה מלוטשת יותר". **מאמנו מיכאל פרייטג היסיף:** "בעלי הקולנוע מתייחסים לאיגרוף כאל ספורט-של-רוצחים, ומסרבים להשכיר את אולמותיהם לתחרויות. הסטנדרט לא רע והסיכויים במכביה טובים".

איגרוף

אתלטיקה

אריה גליק ("הפועל" ת"א), המנצח ב-200 ו-400 מטר בתחרויות המבחן: "הגענו למה שהגענו הודות לאימונים שיטתיים ותחרויות. חבל שלא ריכזו את בחירי האתלטים הישראליים לפני המכביה במחנה-אימונים משותף, דבר שהיה עוזר ללא ספק, להרמת הכושר ושיפור ההישגים".

מלחמה לכל הרוחות...

הרעיון שאמריקה תטיב לעשות אם תת' חיל במלחמה נגד רוסיה לפני שרוסיה תת' קיף אותה נהיה פופולרי מאוד בארצות הברית בזמן האחרון.

מיניסטד הצי פרנציס מטיוס את מי אתה מרמה, ג'ו ?

זה התחיל באופן רשמי עם נאומי פ. מטיוס, מיניסטד לענייני הצי המלחמתי האמריקאי, בו הביע את דעתו כי הפעם תהיה אמריקה המתחילה במלחמה, עליה להתקיף את רוסיה כדי "לשמור על הש' לום".

מיד נתקבל גאום זה כהוכחה חותכת לכוננותיה הנסתרות של אמריקה, מחרתת המלחמה מצד אחד, ומצד שני הביא גל של הכחשות מצד טרומן, אצ'יטון וכל המוסמך להכחיש, כי אין זו אלא דעתו הפרטית של מר מטיוס, המנוגדת לחלטין לקו המדיני של ארצות הברית.

אולם הרעיון נתקבל יפה בקרב שכבות רחבות של הקהל באמריקה, לרבות הכו' חות המזויינים. וטרומן היה נאלץ, בנאומו האחרון, לצאת שוב נגד "המלחמה המ' נעת" שהיא פרי דמיונו הבלתיאחראי של מר מטיוס בלבד.

ונה, בצדו של גאום טרומן בעתונים הופיעה גם כותרת מפוצצת אחרת: "הגיע הזמן להטיל פצצות אטום על רוסיה!" היתה זאת הפרזתו של הגנרל אורביל אנ' דרסון, מפקד גבוה של חיל האויר האמריקאי.

"אנחנו במצב מלחמה לכל הרוחות", הכ' ריו הגנרל. "אני אינני בא להציע מלחמה מונעת, אני בא לומר שהגיע זמן לסלק את האשליות. הגיע זמן לומר לסטאלין: 'ג'ו, אתה לא מרמה אף אחד, אמרת שמ' סרתך לשובור אותנו, ועלינו להציל את האנושות'."

ואין מצטדק הגנרל אנדרסון? אם אופיע בפני האל, אומר לו שפעלתי כך כי רציתי לעשות זאת לפני שיהיה מאוחר מדי, הייתי אומר לו שהצלתי את הא' נושות..."

הממשלה האמריקאית קפצה כנושכת נחש. עוד הכחשות והצטדקויות. הענין מתחיל ללבוש חדגוניות משעממת. ניתנה פקודה להסיר מהגנרל אנדרסון כל סמכות פיקודית, עד שיבורר הענין. בינתיים הוציא מטה חיל האויר הודעה: "חיל האויר היה, ותמיד יהיה, קודם כל -- מכשיר לש' לום..."

צללים בים קוריא

זקן עקשן וגבהי-קומה שט בסירת נחיתה קטנה במים הדוממים. ממזרח הת' נשאה מתוך הים הצללית החשוכה של החוף הקומוניסטי. מאחורי גבו, מול האו' פק המערבי, התנשאו צלליותיהן של עשרות אניות-מלחמה מואפלות -- צי הנחיתה. בעוד דקות מספר צריכה להתחיל הפלישה שתכריע, בין השאר, גם את גורלו.

אם תיכשל הנחיתה יהיה הוא דמות כמעט מגוחכת -- הגנרל שכבש את יפאן אחרי אחת המערכות הגדולות בהיסטוריה -- וזה שספג מכות מידי צבאו הקטן של עם קטן.

אם תצליח הנחיתה תיחשב הנחיתה לקו' ריאה כאתת המערכות הגאונות ביותר. נסיגה מתוכננת של מאות קילומטרים עד לראש-חוף קטן, ריתוק האויב שם, נחיתה ימית ליד גבול המוצא, ניתוק כל הארץ הכבושה בידי האויב והשמדתו המוחלטת של צבאו.

אין איש יודע מה חשב דוגלאס מאק' ארתור באותם רגעים לפני שעת-האפס מן הסתם היה (כרגיל) בטוח בעצמו. החוף שממולו היה ריק כמעט מכוחות האויב.

גלית מתנקם ברודר. בשבוע האחרון היה כמעט ברור שתמרונו הקלאסי של מאק' ארתור הצליח. בעוד שבתחילת העיק' רית התגונן הצבא הקומוניסטי במאמץ גואש מפני האמריקאים המנסים להתפרץ מתוך ראש-חוף, ירדה רועי-הנחיתה על סיאול -- קריאהספקה ודר'הנחיתה היחיתה שלו. מליוני כרוזים אמריקאיים דאגו לכך

נחיתה בשלב השני? ראש-הגשר האמריקאי מילא תפקיד עיקרי בתכנית מאק' ארתור -- ריתוק צבא האויב בחלקו הדרור מי ביותר של חצי-האי. הודות לכך תגרום הנחיתה, במקרה של הצלחה גמורה, לא רק לכיבוש קוריאה הדרומית אלא גם להשמדתו הגמורה של צבא-הצפון.

חזרה עי' מלחמת הנגב. במידה מסוימת מזכירה מערכה זו את הפלישה המצרית בדרום ארץ-ישראל. כזכור הת' קדמו המצרים לאורך רצועת החוף עד מצפון לאישודו, שם ריכזו את צבאם העירי קרי, וקו האספקה והנסיגה שלהם נשאר כמעט בלתי-מוגן -- הן לצד הים והן לצד הנגב. כשניתק צבא-ההגנה את קו' הנסיגה הוזה ליד בית-חנן, מצפון לעזה, היתה צפויה השמדה מוחלטת לגייס המצרי כולו -- שניצל רק הודות לנסיגת-כוכן כללית על פני חולות שפת-הים.

טרומן והפלימ"ח

ה"מארינס", חיל-הנחיתה של הצי הא' מריקאי, דומה ברוב תכונותיו הטובות והרעות לפלמ"ח ו"ל. כמו הפלמ"ח מצטיין הוא ברוח-יחידה נהדרת, במסורת קרבית מפוארת -- ובכוח עמוק לכל שאר נושאי-הנשק.

בדיחות בלתי-ספורות מעידות על אופיו של חיל הנחיתה. אחת מהן: משאן נוסד חיל-הנחיתה עלה החייל הראשון על סיפון האניה והתייצב לפני רבי-החובל, "חיל נחי' תה?" שאל הלה, "לא שמעתי שקיים דבר כזה. שב שם בפניה וחסה עד שאברר מה הענין". כעבור שעה התייצב חייל-נחיתה שני, ואף הוא נשלח לאותה פינה. "מה?" שאל החייל הראשון ביהירות, "הגם אותך צרפו אל החותיקים?"

חיל-הנחיתה שייך לצי (באמריקה, כמו באנגליה, נחשב הצי לשרות מכובד יותר מאשר הצבא), ותפקידו העיקרי, בהתאם לחוק הקונגרס, "לתפוס ולהבטיח בסיסים לצי". אולם למעשה לחמו חיילי-הנחיתה

צי הפרישה האמריקאי גלית מתנקס

בכל החזיתות ובכל המלחמות כיחידה מוב' חרת.

משהתלקחה המלחמה בקוריאה היו חיילי-הנחיתה את התגבורת הראשונה שה' גיעה מארצות-הברית (הגייס האמריקאי שנכנס ראשון לקרב נמנה על צבא-הכיבוש ביפאן). כשירדו חיילי-הנחיתה מן האניה בפוסאן אמר אחד מהם לחייל קרבי מלוכלך שחור מן החזית: "ילד, תוכל ללכת הביתה, אנחנו כבר הגענו".

הפרטומת הרבה שחילי-הנחיתה זכה לה היתה למורת רוחם של רבים -- ולמורת רוחו המיוחדת של טרומן. כי טרומן אינו אוהב את חיל-הנחיתה. אחרי מלחמת-העולם השניה עשה את הכל כדי לחסלו, ורק

במקרה נשאה עוד בריגדה אחת בשרות פעיל.

כמו סטאלין. בוקר אחד, כשישב הארי טרומן והכתוב למזכירתו את מכתביו, הגיעה לידו איגרת של חבר-הקונגרס מאק' דונג. האיגרת הציעה שחיל-הנחיתה יהיה מיוצג כחידה עצמאית בועדת ראשי-המטה (ועדה זו, שהיא המוסד הצבאי העליון באמריקה, מורכבת כיום מראשי-המטה של

מרינס ברכם לקוריאה היצור הזה בבית הלבן...

הצבא, הצי וחיל-האויר, בראשותו של הגנרל עומר בראדלי.

הנשיא איבד את השליטה על עצמו. "לידיעתך", בכתב, "חיל-הנחיתה אינו אלא הכוח המשטרתי של הצי, וכל עוד אני הנשיא, לא ישתנה תפקיד זה. יש לו מכוונת-עמולה שאינה נופלת כמעט מזו של סטאלין. בכבוד רב, הרי ס. טרומן".

חבר-הקונגרס מאק'דונג, שאינו רודף פרסומת, לקח את מכתב-התשובה והכניס אותו ב"רשומות הקונגרס". שם היה נשאר קבור -- לולא גילה אותו אחד העתונאים המפורסמים -- שפירסם אותו מיד בעמוד הראשון של כל עתוני המדינה. מיד קמה צעקה עצומה.

אלפים ורבבות חיילי-נחיתה משוחררים החלו להטיל מצור על הבית הלבן -- לשגר איגרות, לטלפן, לשלוח מברקים. לרוץ מזלו של טרומן התכנס במקרה באותו יום גם כינוס של חיילי-נחיתה משוחררים בווישינגטון. "היצור הזה בבית הלבן", קרא אחד הנואמים, "אשם בכל הצרות של חיל-הנחיתה. שרה-הגנה ג'ונסון (שהתפטר בינתיים) אינו אלא "אידיוט ארור".

הצלצות אפורות. ישב טרומן וכתב מכתב-התנצלות. אולם גם הוא הרגיש ש' מכתב כזה אינו מספיק עוד. דרושה הת' נצלות משכנעת יותר. וכאן החליט את אחת ההחלטות המעידות על כשרונו המיר' חד שהעלה אותו לכס הנשיא: הוא הלך בעצמו לכינוס חיילי-הנחיתה המשוחררים. יור' הכינוס, שקיבל את הידיעה דקות מעטות לפני הופעת הנשיא, פקד על הנוכ' חים: "קריאות-ביניים והלצות אסורות בהח' לט... אתם תתנהגו כמו חיילים".

"כשאני טועה", אמר טרומן, "אני מנסה לתקן את המעוות. אני משתדל לטעות כמה שאפשר פחות...". הנוכחים מתאו כפיים. העון נסלה. הנשיא האמריקאי (שהוא גם ראש-ממשלה) הסיר את כובעו לפני הפלמ"ח.

תקופת האטום

איש ממשוקף ורוזה בן 43 מציג את תמונתו לראווה בגלריה כ"ץ, תל-אביב. שמו יהושע קוברסקי. נוסע לחו"ל, וזהו תערוכה ראשונה מצירותיו.

ביוגרפיה — הגיע ב-1925 (ילד), חזר לחו"ל וחזר משם (פרס) ב-1940. חי מצ' יור, בירושלים. טוען כי הוא הוא הראי שון "גילה" את צפת וגר בה שלוש שנים. כרוב אמני הארץ הוותיקים עבר גם קוברסקי (אם להאמין לו) את דרך היסודים הפותחת בציון יהודי נוסח "בצלאל" (פורטרטים עם זקן פרוץ, מצח חרוש קמטים, עיניים בוערות בניצוץ משיח נבאי), ומסיימת בנקודות-זבובים ולא רשת קורי עכביש (חזיונות הדור בראי מודרניסטי), פלוס או מינוס נופך "ארצישראלי". אך שלא כרוב אמני הארץ, הצליח קוברסקי לשמור על שלמותו וטוב-שמו. ואם אין לראות בו עדיין אמן מיוחד במינו, הרי

יהושע קוברסקי (סיוט לילה) זקן פרוץ לקורי עכביש

לפחות אין הוא שם עצמו לקלס באקספ' רימנטים שאין הוא עצמו מאמין בהם ושבוא כדי לצאת ידי חובה (חובת מי?). אחת המלים השגורות בסלאנג של הצ'ירים היא "קומפוזיציה". תרגומו הפשוט של מונח זה לעברית הוא "חיבור". קומי פוויציה היא תורת חיבור האלמנטים (המש"פטים) שהתמונה להרמוניה כל שהיא. ובהיות ההרמוניה, כרבים דברים אחרים, עניין של טעם — הרי שבה בעיקר מת-בא אפיו האישי של כל אמן, אם לא אפינים של דור או אסכולה. ודי למבין אם נזכיר כאן את מהפכת ההרמוניה של המוסיקה המודרנית, שהביאה לכלל תזמור מיני דיסוננסים ואקורדים אנהרמוניים.

ואם לחזור אל קוברסקי: תפיסתו היא תפיסה רישומית מובהקת. אין הוא מאלה המניחים בגדיבות ובפיוז'יזם כתמי צבע, משחקים בהם תוך השראה פיוטית עד שאוללת השראתם (הפיוטית). ישנה מין גבריות באופן רישומו. ואף על פי שאין אתה מוצא אצלו קו טהור או הדגשת הקונטרות — הרי מורגש הקו מאוד, ותמונתו הן בעיקרן משחק-קווים.

התמונה מס' 3, "ביכורים" — צבע עז ואכזוטי במקצת, אך חזניותו של הצב מחפה על כך. מס' 2, "אדם וחוה" — גרר טסקה מקורית, המראה את אדם וחוה כשני פלגונים קטנים וביניהם, "טבע דומם" בצורת קצרת פירות ענקית. מס' 1, "ברא שית" — תמונת-הגות רצינית, ועם זאת עלויה. אדם וחוה על רקע בראשית (לא פסטי) וישנו בחוה משהו צפרדעי, דוחי, המרמז על ראשית-החיים. מס' 15, "בדוים" — רישום יפה וצבע לא רע, אך לא אר-צישאלי. יותר מדי התרשמות מ"המזרח".

התמונה "תקופת האטום" — עצובה מאוד מאוד, ועוזת ביטוי. כמו כן מושכת בתערוכה את תשומת הלב סדרת פסטלים המתארים את הדרך לאילת. הגוונים הם אפורים-עפורים, ונדי מה כאילו ההרים הם אמיתיים, עשויים שחם (גרניט). לשם חיוק הרושם הגרניטי מפזר הצייר בנוף דמויות אנושיות שקפאו כסי פניקס לעולמים והפכו לאבן.

לפני חצי שנה נשא יהושע קוברסקי לאשה את הרקדנית האמריקאית קורין חכם, אחרי היכרות-בוק. הנשואים התקיימו תוך 6 שבועות מן היום בו דרכה קורין, גייגנית דינאמית, על אדמת ישראל.

כשנשיאה אמרה: אינני אוהבת את הציור הבאסטרקטי, אך אשתדל להתרגל אליה. עתה, כעבור 6 חודשים, היא מכריזה בשמחה שירדה לעומקה של האמנות התי-דישה.

המניפה

סרט המבוסס על מחזו המלודרמטי המפורסם של אוסקאר ויילד, מניפתה של ליידי וינדמיר.

לורד וליידי וינדמיר הצעירים חיים "חיים טובים" בלונדון של תקופת המלכה ויקטוריה. מנת חלקם: הכנסה קבועה והי גונה (מס הכנסה היה אז פשוט), בית מרווח, משרתים, בגדים הדורים לרוב, מסרי בות ונשפים ורומנטיקה. את הרומנטיקה מספקת הרפתקנית מפורסמת, הגברת אר-ליין, השואפת להתקבל אל החברה האנגלית הגבוהה. לורד וינדמיר, משום מה, מנסה לעזור לה במאמציה; הוא נושא בכל הוצאותיה ואף מומין אותה לנשף ריקודים שעורכת אשתו.

רכילות לא נעימה על דבר היחסים בין בעה וגברת ארליין מגיעה לאזנה של ליידי וינדמיר, והיא מחליטה, כתגמול, לנטוש את בעלה ולהמלט אל זרועותיו של מאהב ותיק, לורד דארלינגטון, כאשר מוצא לורד וינדמיר את המניפה, נכנסת אל החדר לליידי ארליין ונוטלת את החרפה על עצמה: המניפה שלה היא.

למחרת עוזבת גברת ארליין את לונדון. ליידי וינדמיר החוזרת אל בעלה, לעולם לא תדע שליידי ארליין אינה אלא אמה שלה.

הלורד והליידי וינדמיר מוסיפים לחיות חיי אושר, עד אשר, לפי הגרסה האמריקאית, שניהם נהרגים באחד מלילות ה"בלויץ". מניכתה המפורסמת של ליידי וינדמיר מוצעת במכירה פומבית, והבמאי אוטו פרמינגר מצל עובדה זו כדי להעביר על הבד סידרה של "השכות העבר".

למרות השימוש בסממנים הוליבוודיים שיגרתיים עלה בידי פרמינגר לשמור על תוכן ורוח המחזה. הוא הצליח — אם כי הגזים ולא דייק ביותר בתיאור החיים והמנהגים הויקטוריים — לתת תמונה משעשעת וכמעט נאמנה של התקופה.

מן השחקים ראוייה לציון מאריטה האנט, השחקנית האנגלית המצוינת, בתפקיד המשנה של דוכסית הולכת רכיל, הנוהגת כחתולה אריסטוקרטית והנראית כך. ריצ'ארד גרין ילדתי לבמקצת כלורד וינדמיר, לעומתו נשא ג'ורג' סנדרס את תוארו האריסטוקראטי (לורד דארלינגטון) בגבהות יתירה. מאדלין קירול, חוזרת נכבדת ארליין, ואילו ג'ין קריין, כתמיד, חמוזה עד מאד, אך כלל וכלל לא ליידי וינדמיר של אוסקר ויילד.

גלוריה דה הייבן ("זירת הפשע") זמרת טומנת פה

דוגמנית ומלכת יופי ג'ין קריין (ראה תמונה) ילידת קאלפורניה, ניסתה את כוחה על הבמה עוד בבית הספר בלוס אנג'לס, בראשית שנות השלושים. שבע שנים לאחר זאת הרי היא דוגמנית ומלכת יופי.

אולם כל איתו זמן היא מנסה להיות לשחקנית. ריינהארט מציג את "שירת ברנארט" — הבמה — היא מנסה לקבל תפקיד — ונכשלת. היא עומדת לשחק בתפקיד חשוב בסרטו של אורסון וולס, "משפחת אברמסון"; התפקיד נמסר לאי-חרת. לבסוף היא מצליחה להשיג חוזה אצל פוקס וניתנים לה תפקידים פעוטים בסרטים מוסיקליים וקומדיית קלות.

אט אט עולה ג'ין ממעמד של שחקנית משנה למעמד של כוכב. תפקידה הרציני הראשון במה מניפה" הוא למעלה מכור-חתימה ולרצע נדמה כאילו נהרט עתידה. לפתע היא מקבלת תפקיד שונה לחלוטין: נערה אמריקאית אופינית בגם נערת רוצה לחיות. הצלחה עצומה. מאני-קביץ נותן לה תפקיד דומה במקצת ב"מכתב לשלוש נשים", סרט בר מזל... אף כי ג'ין לא הצטיינה בו במיוחד: הסרט זוכה באוסקר.

ולבסוף, ב"פינקי" הוכיחה ג'ין קריין כי היא גם שחקנית דרמטית טובה. ג'ין אינה שחקנית גדולה, עדיין, אך יש לה הנתונים להתקדמות אל הפסגה האמיתית. משחקי אמיתי ופנימי, וחו העי-לומים השופע מינה משיר אותה לחקידים שיאחרות גדולות ממנה, אינן מסוגלות ל-בצעם.

זירת הפשע

שוטר חרש רודף אחרי כנופיה של שודדים. הוא מתידד עם זמרת מועדון-לילה, המוליכה אותו אל אחדים מאישי הכנופיה, אך לבסוף טומנת לו פח. לאחר קרב-יריות מר מתחסלת הכנופיה.

וואן ג'ורסון הוא השוטר בסרט זה, שאינו בלשי במובן המקובל של המלה, — איז כאן כל מסתורין — אלא מראה היא בריאליזם רב את דרך עבודתה של המשטרה. גלוריה דה הייבן טובה מאד כזמרת בית-הקפה.

משהו "חזק". לאחר שמונה שנים רצופות של עבודה אצל מטרוגולדוויין-מאיר עזבה גלוריה דה הייבן (ראה תמונה) את האולפן "אני מבכרת תפקיד קטן אך של ממש וחוקק על תפקיד גדול שאינו מושך את עיניו של הקהל" שיתן לה את ההזדמנות הראשונה להופיע על הבד.

גלוריה דה הייבן היא בתם של זוג שחקנים ותיקים ומפורסמים על הבמה האמריקאית. מילדותה עסקה במשחק ובזמרה. תפקידה כזמרת בזירת הפשע אינו דבר חדש עבורה; היא שרה בתזמורתה של בוב קרוסבי זמן ממושך. סרטיה אצל מטרו היו, לראשונה, סרטים מוסיקליים חסרי ערך ואחר כמה מלודרמות כמו "הרופא והנערה" ו"זירת הפשע", תפקידים שלמרות חשיבותם היחסית לא סיפקו אותה.

גלוריה מחפשת עתה את תעודה אצל פוקס. היא שואפת למשהו "חזק". ברם, ספק אם כשרונה מספיק לטפל בתפקידים כאלה.

הפוני האדום

ג'ון סטייבנק כתב את התסריט לפי סיפור שלו עצמו ומילס מילסטון ביים. זהו מעשה בילד מתבודד בן תשע (פיטר מילס), אשר אביו, מורה מן נפש, לא יכול להשלים עם החיים החדשים בחוזה בכפר. הילד אוהב את הפוני גאבילאן ופונה אל הפועל בילי (רוברט מיצ'אם) שעוזרו לו לאמן את הפוני. הפוני מת וטום מאבד את אמונו בבילי, עד שהאחרון מבטיח לתת לו את הסייח העתידי להיולד לסוסותו.

הפוני ומותו גרמו לשינויים ביחסים בין כל אנשי החחה ובסופו של דבר משלים טום עם אביו, והאב (שפרד סטראדוויק) מגיע לידי הבנה עמוקה יותר עם אשתו (מירנה לוי).

פיטר מילס משחק את התפקיד הקשה של טום בהבנה, בהתאפקות וברגש, אך לא ברגשנות. מירנה לוי בתפקיד האם והשחקני-ים האחרים הם טובים מאד, והצילומים,

בצבעים שקטים, יפים מאד. את המוסיקה כתב איירון קופלנד.

היד השחורה

ניו יורק בתחילת המאה. צעיר שאביו נרצח בידי כנופיה פושעים חוזר מאיטליה כדי לנקום את דם האב. בעזרת קצין משטרה ותיק הוא מצליח לגלות ולחסל את הכנופיה. טג'ן הסרט מתאים לנושא: אין התפתחות של דמויות, רק שאיפה להגביר את המתיחות. אך למרות המלאכותיות הקיצורית, הסרט מענין למדי ומותח. הצילומים (של פול ווגל) מצוינים והמשחק, ביחוד של ג'ין קלי וקארול גי. נאש טוב. ביים ריצ'ארד תורפ.

ריצ'ארד תורפ הוא אחד מבעלי המל-אכה המובהקים בשטח הביום. סרטים אין מספר משל מטרוגולדוויין-מאיר נושאים את חתימתו. הוא שלה ידו בכל סוג של סרטים,

ג'ין קריין ("המניפה") ליידי נוטשת את בעלה

החל באחדים מסדרת טרזן וכלה במאלא-יה. באמצע באו "האקלברי פיין" "בוא יבוא הלילה", "האיש הדק חוזר הביתה", "לאסי בסכנה", אתן על אי בודד", "פיסטה" ועוד.

ריצ'ארד תורפ הוא מאתם הבמאים שאפי-שר לסמוך עליהם שידעו להוציא מתחת ידם עבודה מלוטשת מבחינה טכנית, לפעמים — אף סרטים שאינם משעממים כל עיקר, אך לעולם לא מלאכת אמנות.

"חשמלית ששמה תשוקה" מחזה זוכה להצלחה מרובה בברודוויי ובלונדון, מוסרט עתה בהוליווד בהשיתת מארלון בראנדוויי ויאן ליי. בשעת סצינה של שיכרות נפצע בראנדוויי בכתפו והיה נאלץ לשכב במיטה במשך 3 ימים תמימים. בפגישה עם העיתונאים, בה לבשה את תלבושתה גיבורת הסרט הנימפומאנית (פאה נכרית בלוגיית) אמרה ויויאן: "גיליתי שהריקוד הוא צורת ההתעמלות הטובה ביותר".

שקט מצלמים

"נר לרות" הוא סרט אמריקאי ש-יוסרט בשנת 1951 בישראל. ביים אותו אוטו פרמינגר בשותפות עם ברוך דינר, במאי ישראלי. החווה בין השנים נחתם בהוליווד לפני זמן קצר, אולם פרטים מלאים על תכניות ההסרטה עודם חסרים.

התסריט נכתב בידי לאופולד הולדה, המתואר כסופר ישראלי, והוא דן בחייהם של קומץ אנשים בישראל בתקופת מלחמת העצמאות. אם כי לא נקבע עדיין מי יהיו כוכבי הסרט, מתנהל משא ומתן עם ג'ון גארפילד. באם יבחר, יהיה השחקן האמריקאי היחיד בסרט; האחרים יהיו שחקנים מקומיים.

ברוך דינר, שהיה יועץ טכני בסרט "הרב במדבר", יהיה עוזרו של פרמינגר. ההסרטה תעשה בחיפה, תל-אביב, ירושלים והנגב והסרט שימומן על ידי מקורות פרטיים יופץ על ידי חברת סרטים הוליבודית.

חג ופגרא

ישראל ברזילי, שליח מיוחד וציר מוס' מן של מדינת ישראל בבורשה, בלורית פרועה וקלסתר פנים תוקפני, הציר המסמ"י היחידי של ישראל. הוא ביקר בראש השנה בבית הכנסת הגדול בורשה, לאחר שלא הופיע בשנה הראשונה לכהונתו, בהתאם להשקפותיו הפוליטיות. מאות הירודים שצפו לבואו בכליון עיניים חוללו סערה על אי-הופעתו ואז צותה הקרייה על ברה להשתתף להבא בתפלות חג יהודיות.

כשהיה וורשה, הנאספים בבית הכנסת הגדול, העומד לא רחוק מהריסות הגיטו, נוכים מהתרגשות, עלה השנה ברזילי, בני גוד להשקפותיו הפוליטיות ובהתאם להוראות שקבל, לתורה.

לעומת זה לא נראו שני יהודים, נציגי מדינות זרות בישראל, בבית הכנסת:

אדוארד גורדשטיק, ציר צ'כוסלובקיה, חבר ותיק של המפלגה הקומוניסטית ונשוי לאשה נוצרית, אך מבין עבדית ובקי במסורת ישראל ופאול דוא"דוביצ'ו, מיופה הכה הרומני יפה הפנים והשתקני, נמנעו מהשתתף בתפלת החג מאותה סיבה שישראל ברזילי נמנע בגללה בשנת כהונתו הראשונה.

יהודי שלישי, ד"ר פבלו מאנאנא, ציר ארגנטינה, רחב הגרם והאהוד, שאמנם אינו אדוק בדתו אך שומר מסורת, המר-אה בגאווה את תצלום ברי-המצוה שלו, כשהוא בטלית ותפלין, בקר בבית הכנסת בפריז, מקום בו מבלה הוא את חופשתו.

חבר הכנסת יצחק בריאהרין, מזכירה הכללי של מפ"ם, המשוסם ובעל מבט הפינים הרציני, חזר מברזיליה עם משלחת הכנסת בשעת היכנס פגרת לתוקפה, ארו את מזודתו ויצא לביתו שבקבוץ גב-עת חיים.

מיד אחר שובו נכנס למטבח המשק, חפת את שרוליו והחל מגיש את ארוחות הצהרים לחבריו העמלים. אחר תרונות זאת יצא, רכוב על טרקטור, לסקל את אדמת הטרשים שהמשק קיבל על גבול טול-כרם יחד עם ארבעה עולי פרס, מלאי השתוממות.

חבר כנסת אחר, מהקצה השני של האופוזיציה, הדלד (הועד השחרור הלאומי) קוק (פיטר ברגסון), חבר "חרות" וחסידי שיתת הבחירות האישיות, המבלה את פגרתו בקריאת עתונות חוק, האזנה לתחנות רדיו זרות והכנות לנסיעה לחוף לארץ, בה עומד הוא להדק שנית את קשריו החברתיים והמדיניים שרכש לעצמו בימי מלחמת העולם השנייה ושנות המאבק על הקמת המדינה, לא היה שבע רצון ביותר מפגרת ה"צנע" שלו וערב ראש השנה אמר:

"בארץ קיימת בושא מלאכותית לחיות חיים טובים. אני מועד שאין ביכולתי לבלות את פגרתו ברכיבת סוסים לאורך חוף הים ובמשחק הטניס."

חופה ומעשים טובים

נקרי (מון) רוגל (ספקטור), יליד חיפה, 25 - חום עין, שפם ושערה, העומד לסיים בימים אלה את האוניברסיטה העברית כאחד מבוגריה המצטיינים (וכה בפרס ביאליק של האוניברסיטה על הצטיינות בלמודים רומניים והיסטוריה) שהיה לפני המלחמה כתב "על המשמר" בירושלים ומפקד

ה"הגנה" הראשון שנשא את נשקו בגלוי בבירה (כשפלוגת חי"ש חשה להריסות בניין המוסדות) ובשעת הלחמה סגן-קצין מרדכי, בגדוד שנלחם על החומות, נשא לו את נעמי זופמן, ילדת תל-אביב, 22, בת מנהל היקב בראשון לציון, ירוקת עין, בגד ונעל המשתלמת בקרמיקה, כיור וצבאי עת כדים, שהיתה שליחה במחנה גח"ל מעבר לים ופגשה בנקדי בחזרה משליחותה. אמרו נקדי - בחליפת חתן כחולה - כשהוא מרצין כולו וחיוך נלבב קבוע נע-לם מעל פניו, ונעמי, החיננית, בשמלת החורפה הלכנה:

"דירה עוד אין לנו".

שוף שמש ונשוב רוחות, ערי, תמיר וקוף בהילוכו הגיע אברהם (שייך אב"ר) הים מיכה" שפירא, איש פתח-תקוה, זקן השומרים בארץ, שהפך אגדת גבורה בחייו, לגבורות.

הוא ספח את ראשית כח המגן העברי לפני 65 שנה ועמד בראש מגיני פתח-תקוה בשעת ההתקפה הגדולה בשנת תרפ"א.

לאחרונה התבלט בן השמונים בוועד מושב הזקנים ובגבאות בית הכנסת ויחד עם זה לא מנע את עצמו מהשתתפות באר-גון המכבייה וכונס הפלמ"ח.

קנט בידבי, יאנקי בן 32, יפה תואר ונועל סגולי יתון, סופר המיוחד של ה"ניוירוק הארלד טריביון", מחשובי עת-ני ארצות הברית, בישראל, בימי מלחמת השחרור, שהיה אלוף משנה (מקומי) בש"ע מלחמה - בצבא ארצ"י - בצבא אר-צות הברית בגיל 25, העשיר את הספרות על תקומת ישראל בספרו "דרך כוכב כמד רח התיכון".

בילבי, העתונאי היחיד שנע ונד בין שני המחנות היריבים - ישראל וערב -

בכל שעה שביקש, אפילו בימי קרבות, שהיה מקובל על בן-גוריון ושרת כעל עבדאללה וגלאב פחה, וכשבא לכאן למד לחבב את הטיפוס הישראלי החודש, כתב את הספר כשירד עליו השעמום בלונדון, מקום עבודתו החודש, ויש בו כמה דברים שאינם חיוביים על ישראל ואישיה.

מרדכי בנטוב

איש משמר העמק, מראשי מפ"ם, איש מדיניות החוץ של מפ"ם, לגת הפועלים המאוחדת ושווא "מערב" מושבע, שנסע עם משלחת הכנסת לאנגליה, דומה וכ"בר התמערב.

אחר שוב המשלחת נשאר באנגליה ויחכה לבוא משלחת עורכי העיתונים שהצטרף אליה כעורך "על המשמר". לאחר מכן יחכה כנראה, למשלחת ההסתדרות שהווי מנה לאנגליה על ידי הלייבור.

עולים ויורדים

צבי (צ'ירה) צור (צ'רטנקו) בן 27, צנום, ממושקף וחיכני, אחד מארבעת המיגרים האגדתיים של "גבעתי", עלה עלייה מזוהרה בשלבי הפיקוד הצבאי - ממפקד פלוגת חי"ש בראשית המלחמה לראש המטה של משה דיין, לעוזרו הראשי של סגן הרמטכ"ל, מרדכי מקלף.

חודש לאחר מינויו, טפח אלוף המשנה, הנושא שלושה עלי גפן מוקפים שוליים אדומים, על שכם פקודיו שבכוחו בשנה טובה והיה מחליף אתם זכרונות מנגבה ו"עשר המכות".

ד"ר משה סנה

(קליינבאום) בן 41, בעל שפם עבות ועיניים בורקות, ממנהיגי הדי"ן נמיים של מפ"ם, רופא שהפך עתונאי וציוני ככלי שהיה ממייסדי מפ"ם, סגן בצבא אר"ץ לין שנעשה ראש המטה הארצי (הפוליטי) של "ההגנה" בשנת המאבק, ענה על השאלה - "האם חושבת מפ"ם להגיע לשלטון בעזרת הצבא האדום?" - "עליה שפלה, כפולה ומכופלת".

"אשמורת", שבועון המשמרת הצעירה של מפא"י, שקם לחיים ערב ראש השנה, אחר שנסגר בפקודת מזכיר המפלגה זלמן (זיאמה) אהרונוביץ (ארן), עקב מחלוקת פנימית חמורה וחבר עורכיו פוטר, הביאה פיליטון בו מתואר ספות ישראל לארצות שמעבר למסך הברזל תחת ראשותו של משה נס. הרמוז היה ברור.

ד"ר יוסף מאיר, מומחה למחלות ריאה וחובב מוסיקה, מי שהיה קצין רפואי בצבא אוסטריה והמנהל הרפואי של קופת החולים של הסתדרות העובדים ושי"מ מש כמנהל הכללי של משרד הבריאות ממאי 1949, התפטר לאחר שוועדת שרים מורכבת מראש הממשלה, שר האוצר והתפנים לא יכלו ליישב את סכסוך הסמכויות בינו למנהלי ופקודי המשרד שקבלו על שלטון היחיד ללא מצרים של ד"ר מאיר. כשנודש ד"ר שיבר, לשעבר ראש השרות הרפואי בצה"ל, השותה כעת באר-צות הברית, למלא את מקום ד"ר מאיר שפרש, ענה לשר הבריאות, משה ספירא: "איני מוכן לעלות לגרדום". השבוע עלה בכל זאת.

השבוע חזר לישראל סרגיי קוסביצקי, המנצח המהולל, שהלהיב את לבבות אוהדי המוסיקה ואף "הכריח" רבים מהאזישים ביותר לאמנות (שלא ביקרו מאו טוסקניני באולם הקונצרטים בתל אביב) לבוא להר-פעותיו ולהתלהב מהמוסיקה... קוסביצקי הוא האיש שעל שכמו מוטלת עתה האחריות להצלחת התזמורת באמריקה ומשום כך הקדים לבוא כדי לאמן את חבר המנגנים שלנו. מלבד הצלחה התעמולתית שעלולה להביא נסיעתה של תזמורתנו - יעלה הדבר ב-40 אלף דולר - הוא הגרעון המשוער, אך שר האוצר, שהסכים לנסיעה, מחשב בודאי היטב את הכנסות שתבואנה למדינת כתוצאה מהרמת הרוח בין יהודי אמריקה בשל הופעת התזמורת.

Advertisement for 'Tav Sheni' (The Second Table) featuring a hand holding a book, a fork, knife, and spoon, and the text: 'שנה הולכת... שנה באה... אך כלי מכסף נשארים לעד מכסף'.

מבאננים א.מכביה"

